

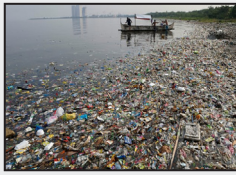
ገጽ 2
መደበ ዘይብ ማዕታት
ክምህድያ

ገጽ 4
አፍታሕ ሸፍ ሓብሎ!.....
ዕድልክ ፊትኝ ግድል
ፎርቶ ኮረን

ገጽ 6
ዛባ ጥላኪክ ዓለምና

ገጽ 7
ከጽሑፍ ምስክርነት
ምስክርነት

ገጽ 9
ሃራዊት ጋንታ ቅድድም
ብሽላህ ለሚኖሩ ጋንታ ከይዳ

ሓረሰቶት ዞግ ማእከል፡ አብ ክቡራት አዝርኢቲ ከተኩሩ ሚኒስተር ሕርሻ አዘኻኺሩ

ሓረሰቶት ዞግ ማእከል፡ ዘለምን ጸብኦ መሬት አብ ግምት ብምሓው፡ አብ ክቡራት አዝርኢቲ ከተኩሩ - ሚኒስተር ሕርሻ ኣቶ ኣረፋይነ በርህ ብ10 ጥሪ ኣብ ዝተኻየደ ዓውደ-ዘተ ኣዘኻኺሩ።

ቀረብ ጸብኦ ሲጋራ ኣትምልትን ፍራታትን ኣውን ካብቲ ብቐጥታ ክጥምት ዘለምን ምዃን፡ ምዕቃብን ምድንፋሽን ባህርያዊ ሃብቲ ብዘለዎ ክሰርሖሉ ከምዘገብን ደማ ኣተሓሳሰበ።

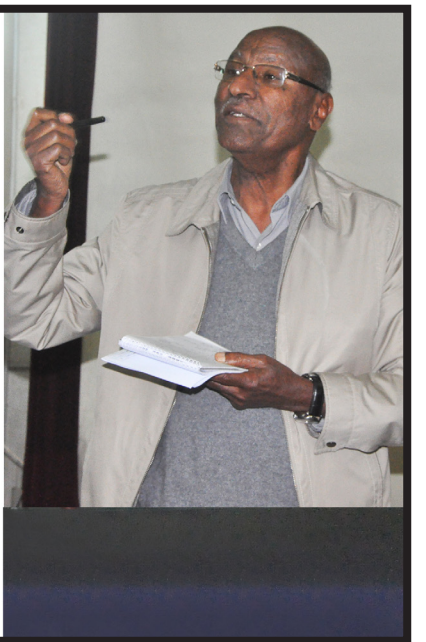
ዝኣረፈ ዓመት፡ ውሕሰት መዝገብ ማይን ኣሕገብ ኣገላለጽን ኣምርጋጽ ከምኡውን ካብ ያታዊ ናብ ዘበኻዊ ሕርሻ ኣምርጋጽ ብዘኣከሉ ስራሕ ከምኡውን ዝኣረፈ ዋና ዳይሬክተር ክፍሊ ሕርሻን መሬትን ናይቲ ዞግ ኣቶ ሮማ ኣባይ ብወገኡ ማይን ሓመድን ኣምሓብ ብዘበሉ ዝሰላሰሉ ዘለዉ ኣምርጋጽ፡ ኣብ ዕብዱል ሕርሻዊ ምርቲ፡ ዓቢ ተራ ይጻውቲ ከምዘለዉ ኣረጸሉ።

ኣብ ኣሰታት 148 ሄሮታ፡ ፍራታት ለማዕ- ኣብ ምምላእ ቀረብ ዕዳጋታት ኣስተዋጽኦ ይገብር ከምዘሎ፡ ምርቲ፡ ጸብ ኣምሓይ ዕድሕ ፈተነ መርሕ ምድቓል ከምኡውን መፍረ ንበሊን ደርህን ኣምሓይን ዘተሓሰበ ኣምርጋጽ

ከምኡውን... ገለ ካብቲ ኣብ ዝቐረበ ጸብኦብ ዝበርህ እዩ። ኣመሓዳሪ ዞግ ማእከል ሚኒስ ጽሑፍ ሮማን ዐሳማን ኣውልድ፡ ክለምዕ ዝፍል መሬት ዞግ ብዝጸር ክፍለጥ፡ ብምድያን ዝመገብ ምዃኑ

ብዝጸኣ ክሰርሖሉ ብደብኡ ናይ ዝመልእ ዲጋታት ጸጹይ መጽናዕቲ ክቐርብ ሓረሰቶት ኣብ ግራው-የም ቀጸሊ ኩለላ እናገበሩ ካብ ባልዓንን ሕምሃንን ክኣላኹ፡ ከምኡውን ምብራሕ ኣግራብ ኣምርጋጽ

ምእትታው ሞገግ ኣድሓት ብዘጸርኦ ክቐጽል ኣዘኻኺሩ።

“መስርሕ መለሳ መሬት ሕርሻ ቅድሚ ክራማት ክጸፈፍ’ዩ”
ኣመሓዳሪ ዓ/ዘ/ሻምብቐ

ፖሊስ ኤርትራ ናይ 2017 ስራሓቱ ገምጊሙ

ፖሊስ ኤርትራ፡ ናይ 2017 ስራሓቱ - ብዓን 10ን ጥሪ ኣብ ዘደደሩ ኣገላለጽ ኣምርጋጽ።

ኣዘዘ ፖሊስ ኤርትራ ኮላኔል መሓሪ ጸጋይ፡ ኣብ ምክልኻልን መርመራን ዝገቡ ምሕደራን ኣገልግሎታትን ቀጽጺርን ኣገልግሎት ሕጊን ውጥንን መጽናዕትን ኣብ ዘናዊን ገሰጽዊን ንጥራታት ናይ ዝተሰላሰሉ መደባት ጸብኦብ ኣቐረበ።

ኣብቲ ጸብኦብ ኣብ ውሕጢ 12 ኣዋርሕ ኣሰታት 14 ሺሕ ጥርግናት ዝገቡን ባልዓንን ከምኡውን ዘዘዙ እዚ ከኣ ምስ ናይ 2016 ክክጸር እንከሎ ብ13 ሚኒስተራት ከምዘዘዙ፡ ሕጊ ኣብ ልዕሊ ዝጠሓሰ ልዕሊ 120 ሺሕ ተሽከርካርቲ ክሲ ከምዘቐረበ ናይ ልዕሊ 22 ሚኒስተራት ናቐፋ መቐጸብ፡ ከምኡውን ብሪ።

ኣብ ከተማታት 3400፡ ካብ ከተማ

ወጽኦ ደማ 1200 ሓዲጋታት ተኸሲቱ - ከም ሳብኡ ከኣ 141 ሰባት ሞይዮም ልዕሊ 1840 ኣሳዊ ጉድኣት ኣጋጠምዎም ኣብ ልዕሊ ንብረት ደማ ልዕሊ 71 ሚኒስተራት ናቐፋ ዝገመት ዕንወት ወሪዱ።

“ምስ ህዝቢ ዝተኻየደ ሰፋሕቲ ርክብ፡ ኣብ ምክልኻል ዝገቡን ባልዓንን ልዑል ኣስተዋጽኦ ነደርዎ” ዝበለ እቲ ጸብኦብ 2530 ዜጋታት

ወዳቹ ንዝረከበዎ ብጠቐላ 3.5 ሚኒስተራት ናቐፋ ዝገመት ጥሪ ዝዘገበን ንብረትን ናብ ፖሊስ ከም ዘረከበዎ ገለጸ። ፍርቂ ካብዚ ናብ ዋናታቲ ከም እተመልሰ ዝተረፈ ደማ ኣብ መሰርሕ ከምዘሎ ኣረጸሉ።

ኮላኔል መሓሪ ጸጋይ ኣብ መውጽኦ፡ ኣኣብ ዓውደም ጸብኦልታ ንዘርኣዩ ኣብታውያን ኣባላት ፖሊስ ሽልማት ሂበ።

ኣብ ንኣሰ ዞግ ሻምብቐ ዝኣረፈ ዓመት ዘይተሰለጠ መርሕ መለሳ ናይ ሕርሻ መሬት፡ ወቐቲ ክራማት ቅድሚ ምእታው ክጸፈፍ ምዃን ተገለጸ።

ኣመሓዳሪ፡ ንኣሰ ዞግ ኣቶ ተሰፋይ ባይራይ ምስ ነበርቲ ሓወሲ ከተማ ሻምብቐ ኣብ ዝበሮ ርክብ እቲ ዕላማ - ምዕራይ ተጠቓምት መሬት ብምርጋጽ ኣፍራይት ክበ ኣምርጋጽ ከምዘገብ ኣረጸሉ።

ዚጋታት ኣዋጅ መሬት ብክቐዶ መሰረት፡ ነቲ ዝውግም መሬት ሕርሻ ብዝጸኣ ክጥቀሙሉ ብምዝገብ ደማ ንወላደታት ኣብ ግምት ብድኣተዉ ኣገብበ ክፍሽም ኣተሓሳሰበ።

መሰርሕ መለሳ መሬት ብዝጸኣ ኣምሓዳሪ ኣሰራርዓ ዚጋ ኣበርክቶ ክገብር ከምዘገብ ዘገለጸ ኣቶ ተሰፋይ ሓረሰቶት ምስቶም ዝመረሩ ኮሚቴታት ብክግቡ ክተሓሰቡ ተሓብሩ።

ኣብቲ ኣጋጥሚ ኣዘዘ መደበ ፖሊስ ንኣሰ ዞግ ሻምብቐ ተሰጎት የሰፍ ብርክቲ ህዝቢ ሰሞን ሮጃትን ክበኡ ኣምሓዳሪ ተርጓሞ ባልዓንን ዝገቡን ኣምርጋጽ ምስ ፖሊስ ዘለዎ ዝመድናን ምእትብርኩ ከኣይል ጸብኦ።

አህጉራዊ ጉዳያት

ታደሰ ተክለ

አብ ደቡብ አላይ ነብ ዝርብ ሃገራት ሓገሪ ኣብ ዝኾነት ክምድያ ኣብ ክፍላ 1970'ታት ገዝቲጸመ ሰባዊ ግፍዒ ዘጸንዎ መዋህቦዊ ኣካል ተመሳሪቲ ገበን ገዜጸሙ ውልቀባኹ ብሕጊ ዝካትት ቤት ፍርዲ እውን ቁይመ። ባይቶ ናይታ ሃገር እውን ግፍዒ ኣይተፈጸመን" ኣሉ ገዝቲብ ዚጋ ዝፍጸሞ ገበዊ ሕጊ ኣጽዳቕ ንሓድሳ ዓመታት መጋዕዲ ተኸፊቱ ኮም ገደኡኡ ይፍለጥ። እቲ መጋዕዲ ንልሲ 10 ዓመት ተኸፊቱ ኣብ ገደኡኡ ግዜ ልሲ 300 ሚልዮን ዶላር ወጻኢታት ተገድሩሉ። እዚ ኩይት ግን ሰላሳ ሰባት ጥራይ ብምሕርቲ ክቐጽሙ ኮም እተፈርዖም ምጥባባታት ሃገር የረድኡ።

ብዘሃብ ተፈጸሙ ዝተባህለ ገበዮት ብጸርተታት ኣሸካሪ ዝምዘኡ ዚጋታት እናሃለዉ፡ እቲ መጋዕዲ እናደኸመን እናነዘለን ከይዳ፤ ኣብዚ ግዜ እዚ ዳርጋ ምሉእ ብምሉእ ኣብዘው ክበል ይኣኣል። እዚ ክኣታትብኡ ንድኒ ዝርገደዎ ወጽኦ፡ ንዝሓረ ኮም መምሪ ተሞክሮ ወሲድኦ ንቐድሞት ጥራይ ምስኢኡ ስለ ዝመረጸ፡ እኩብ ኣኣምር ዚጋታት ሃገር ኣብ ሕሊፍ ታሪኽ ክቕርብ የብሉን ይብሉ። ሰላሳ እቲ መጋዕዲ ክቆ ይመርኦ። ገሊጾም ደማ ኮም መምሪ ተሞክሮ ክወሰድ እንድሕር ኩይት ክልእ ተመሳሪ ግፍዒ ምእንቲ ከይፍጸም ገበዮታት ዝቐጽሙ መጋዕዲ ክቐጽል ኮምዘው ይማከቱ። ኣብ ስርዓት ናዚ ጀርመን ቅድሚ ሰባን ዓመት ሰባዊ ግፍዒ ገዜጸሙ ሰባት ክኣብ ሕጂ እናተኣረፉ ነብ ዝተካብሩሉ እናተሃደኑ ይቐጽሙ ኮም ዘለዉ ኮም ኣብዮት ይጠቐሱ።

ኣብቲ ኢንዱስትሪ እናተባህለ ዝዋሃዕ ኣብ ትሕቲ መዋዕቲ ፈረንሳ ዝበረ ነበረ እቲ ሕገ-መንግሥት ነብ 1953 ናጽታ ኮም ዝረገሰቡ ይፍለጥ። ናጽ ክኸወጽእ ኣገላ ፍርዶም ስፓክ ዝተባህለ ገዝብ ናይታ ሃገር ስልጣን ሓዘ። ኣብ ትሕቲ ፈረንሳ ዝበረ ነበረታት ኢንዱስትሪ ግምድ፡

ላኡን ሽብርምን ዘጠቓለሉ ዝበረ።

ኣብ 1960'ታት ሽብርም ኣንጻር ፈረንሳ ድሕራ ኣንጻር እቲ ብኣመሪካ ዝድገፍ ዝበረ መዋዕቲ ደቡብ ኣብ ዘደድቶ ወጭ ስራዊታ ኣብ ኮምዒያ ኣትፋ ኮም ድሓ ይንቃላኽኦ ነይሩ። ነፍሲቲ ወጭ ኣመሪካውን ኣብ ኮምዒያ ጸሕፊ ደቡብን የሓዳ ነበረ። ህዝቢ ኮምዒያ እውን ግዳይ ናይቲ መዋዕቲ ኩይት ነይሩ።

ኣብ ኮምዒያ ብዘተክለ ገዝብ ስርዓት ከሰምዐም ገደኡኡ ስራዊት፡ ገዝብ ስፓክ ኣብ 1970 መዋዕቲ ዑደት ክፍጸም ናብ ቻይና ኣብ ዝገሰሉ ግዜ ስልዎ መዋዕቲ ኣካይዱ ነብ ስልጣን ኣልገለሙ። ስልጣን ዝሓተ ሓድሳቲ መራሕቲ ደማ ስራዊት ሽብርም ነብ ኮምዒያ ክወጽእ ኣዘዘሙ። ወተሃደራት ሽብርም ግምገማ ኣብ ዝተኻየደ ደቡብ ነፍሲቲ ኣመሪካ ብጸርተታት ኣሸካሪ ዝፍጸር ህዝቢ ኮምዒያ ግዳይ ሰላዝኹ ነበረ። ኣንጻር ሽብርምን ገዝብ ስፓክን ተቓውሞታት የሰም ነይሩ። ኣብ ኮምዒያ ዝገሰሩ ስራዊት ሽብርምን ሽብርምን ደማ ኣንጻር እቲ ሓድሻ መዋዕቲ መዋዕቲ ከይቆም። ብሓደ ወገን ሽብርምን ገዝብ ስፓክን ዝድግፉ ብፍልጽ ወገን ደማ ነቲ ሓድሻ መዋዕቲ ዝድግፉ ኣብ ወጭ ሓድሕድ ተጽዕኖ። ሽብር ጸምዒር ኹመር ሩሽ እናተባህለ ዝዋሃዕ ኮምዒያ መምሪካ ዝክተል ውድብ ኣብታ ሃገር ዝቐጽላሉ፡ ቀልጠፉ እውን እናተቆለ መጽኢ። ስራዊት ሽብርም ኣንጻርቲ ብልዎ ስልጣን ዝሓተ መዋዕቲ ኮምዒያ ወጭ ብምክፋት ሓራ ዝወጽእ መራት ዝደ ውድብ የረብ ነይሩ። ኣመሪካ ብወጽ ግምገማቲ ኮምዒያ ብምድጋፍ ብሰራዊት ደቡብ ሽብርም እናተሰየሙ ናብ ኮምዒያ ክከኣቱ ክኣሉ። ስራዊት ኣመሪካ ብፍለሉ ኣብ ዘይወጽ ጀቕጀቕ ደማ ተተክለ። ነቢድ ክካራታትውን ወራዳም፡ ስራዊት ሽብርምን ሽብርምን ግፍ እናደልደሉ ከይደም፡

መዓልብ ዘይረኽበ ግፍዕታት ካምቦዲያ

ፊፒብሊክ ኹመር (መዋዕቲ ኮምዒያ) ሓድሻ ስለ ዘይገርን ወሽጡ ብሓድሕዳዊ ቅርኩንቲ ላኡሊሓ ስለ ዝበረ ሲሸላውን ወተሃደራውን ምሕደራታ ሃገር ዝመክመኽ ነበረ። ኮምዒያውያን ሰብ-ቃት ግፍ እናበርከቡ ከይደም ክኣብ ናይ ሽብርም ሓገዝ ዘድልዮም ኩኣ፡ ኣብቲ ውድብ ገዝቡ ብሽብርም ዝወሰዱ ካድራት ኣልዮሞም፡ ዝጠከሩ መራት ኮምዒያ እውን ብወተሃደራዊ ሓደሊ ክቐጽሩዎ ክኣሉም፡ ነብ ሓደ ጥሪ 1975 ጀመርኦም ናይ መወጻታ 117 መዓልታት ዝወሰዱ ተኸታታሊ ወጭ ኣካይደም ኣብ ወርሒ ሚያዝያ ናብ ርኢ ከተማ ፍፍም ፐን ብዘወጡ መረጃም፡ መራሕቲ ኹመር ሩሽ - ፖልሃንን ኤግላ ሳን ነበሩ።

ብዘተከሉ ስርዓታት ምሓር ዝተኻየዱ ህዝቢ ደማ ንሰርዓት ኹመር ሩጅ ሓንጻይ ኣሉ ተቐብሎ። እቲ ስርዓት ግን ነብ ክልእ ሃገር ዝቐድሕ “ዓቢ ዝላ ንቐድሞት” ዝበል ጭርኮ ኣልዓሊ ተበሎ። ዘር ዓመት ዝበል ናብ ሓድሻ መዋዕል ዘረጋገር ዓውደ ኣዋርከ ከኣ ኣዊጃ። እቲ ስርዓት ነቲ ብጽልሊታ ዝተቐበሉ ህዝቢ ኮም ቀንዲ ጸላኢ ክጥምቶ ግን ግዜ ኣይወሰደን። ኣብ ከተማታት ዝበረ ህዝቢ “ብፍይ ምህራውያን ኣተሓሳብ ዝተበሉ ስለ ዝኾን” ተጓሕጉሑ ናብ ንጠር ብምውጻእ ኣብ መዋህቦዊ ሕርሻ ክዋረር ተከላ። ዝወሰነ ትምህርቲ ኮም ዘለዎ ዝተፈልጠ ሰብ ‘ኮምራሳዊ ባህሊ ዝተበሉ ስለ ዝኾን ኮም ቀንዲ ጸላኢ ሰውራ ይቐጽር ኮም ዝበረ ታሪኽ እታ ሃገር ይምነኹ። ሕሊፍ ሓሊፉ ናይ ዓዲ መጽር ዝወደየ ኮም ምህር ስለ ዝጥርጠር ግፍዕታት ክወርዶ ተራኣዩ። ኣብ መራሕቲ ዝደበነ ፖልሃንን ገዝቡን ኮም ሰገኦት ዝጥምቶ ሰብ ቀልጠፉ ይኣልዮ ነበረ።

ኣብ ወሽጢ ቀሩብ ዓመታት ኣሳታት ክልተ ሚልዮን ህዝቢ ብሰንኢ ኣብ መዓሕራት ዝበረ ሰቃይ ኮም ዝሞተ ይግለጽ። ጨፍጉ ካድራታትን ኣዘዘቲ ስራዊትን ኹመር ሩጅ ኣብቲ ናይ ሕርሻ ስራሕ ምእዝ ዝገለጹ ዝመሰሉ ወይ ዝተጸላከ ወይ ዝደኸሙ ሰብ ኮም ተቃምሚ እናጠመቱ ብዘይ ምሕራት ክቐተል ይኣዝዙ ነይርም።

ኣብታ ሃገር ነብ ዝገሰሩ ሽብርም መዋዕል ዘለዎም ሰባት ዝጠከሩ ብዮኡ ናብ ዓይም ተሰነዓም። ቀጽሪም ደማ ነብ 300 ሺሕ ናብ ኣሳታት 50 ሺሕ ኣንቁልቀሉ። ደቂ እታ ዓዲ ዝኾኑ ሃይማኖት ምእልምና ዝክተሉ ጥም መሰሊም ተባሂለም ዝፍለጡ ማሕበራ ሰባውን ብዘሕ ግፍዒ ወራዳም። ፍርቆም ደማ ነብታ ሃገር ክጠፍኡ ተገዳዶም። ናይ ምህረኡ ሕፃምና ወይ ሕጊ ጥያ ኮምዒያ ዝተፈልጠ ሰብ

ሰምሩ ሓጸር ነይሩ። ኣደናቅቲ ጥንታውያን ህንጻታት ከይተረፉ ክፈርኩ ተኣዘዙ። ነብ ጥንታውያን ኣብዮተ መቐደስ ቡድን እቲ 95 ሚሊዮን ፈረሰ።

እቲ መዋዕቲ ኣብ ገደኡ ህዝቡ ዘኣደሮ ጸልኢ ከይኣክል ምስ ሽብርም ክፈራፈሞ ጀመሩ። ኣብ 16 ክፍለዘመን ኣብ ትሕቲ ኮምዒያ ምንጽ- ዝገለጽ ዓሊት ኹመር ዝሰጽሉ ክፍል ሽብርም ሕቶ እጅታ ኣልዓሊ። ወጭ እውን ተባረዐ። ኣብ 1978 ስራዊት ሽብርም ሰረዓ። ኣብ ኮምዒያ ብምሓው ደማ ሓድሻ መዋዕቲ ተኸለ። ስራዊት ሽብርም ነብታ ሃገር ምውጻእ ስለ ዝሓደ ግፍ ኣፍልጦ ዝተዋህ መዋዕቲ፡ ኮምዒራት ኣይተኸፍለን። ሓድሻት ህዝቢ ኹኣ ኣብ ዝተፋናጨላ ፖለቲካ ስልፍታት ተከታቲኑ። ብሽብርም ዝተሰቡ ኹመር ሩሽ ዝርብ ክልእ ሰላሳ ስልፍታት ዝተቐጸሩ ፖለቲካ ግጥር እውን ኣብ ወጽኢ ኩይት ክልእ ናይ ስደት መዋዕቲ መሰሪቱ። ፖልሃንን እውን ኣብ ጫካ ኣትፋ ናይ ድብደባ ወጭ እናተደደሩ ናብ ስልጣን ናይ ምምላህ ፈተነታት ኣቐደዱ።

ኣብ 1985 ኣብ ኮምዒያ ሃን ሰን ዝተባህለ ፖለቲካ ቀዳማይ ሚኒስተር ኩይት ተመርኦ። እታ ሃገር ብወጭ ትሕመሰ ስለ ዝበረን፡ ብኣምኡት ኣሸካሪ ዝፍጸር ህዝቢ ናብ ስደት ውሓዘ። ስራዊት ሽብርም ድሕሪ 10 ዓመት ነብ ኮምዒያ ወጽኢ። ቀዳማይ ሚኒስተር ሃን ሰን ደማ እታ ሃገር ነብ ስርዓት ማሕበርን (ሮሲዝም) ኮምዘወጹት ኣፍሊጠ። ናይ ወጽኢ ይኹን ናይ ወሽጢ ኣውራርቲ ርኢማል ዓዲ። እታ ሃገር ከኣ ኣብ

ክንዲ ኮምፒዩተር ሃገር ኮምዒያ ተባሂለ ተጸዊዖ። ሽብርም ምስ ወጽኦት ኣብ ፖሊስ ብዘተከሰረ ናይ ሰርቂ ጉባኤ ሓድሳ ፖለቲካ ስልፍታት ተካዘኝም ነይርም። ዘውግደ መዋዕቲ ኮም ብሓድሻ ተመሳሪቲ ስፓክ ናብ ዘፋት ተመሳሪቲ። ኣብ ዝተለፈ ናይ ፖልሃን ስርዓት ላዕሊምት ሰብ መዝ ዝገሰሩ እውን ብስፓክ ምሕራት ተገደላሉም ንጠፋ ፖለቲካ ግደ ክበርኩቲ ጀመርኦም። ብኣሸካሪ ዝፍጸር ናይ ኹመር ሩሽ ተዋጋኦ። እውን ብምሕራት ነብ ቢገኝ ኣትፋም። መራሕ ሰውራ ፖልሃንን ደማ ክሲ ተመሳሪቱ እንክሎ ኣብ 1998 ኣብ ቢገኝ ጥይቲ።

ድሕሪ እዚ ሓደ መዋህቦዊ ስልዎን ሰላሳ ደማ ምርጫ ምስ ተራእዩ እታ ሃገር ኣብ ተሞዒ ሰሞ ትርከቡ። ነብ 2001 ኣትሓዘ ደማ ኣብ ስርዓት ፖልሃንን ዝተፈጸመ ግፍዒ ኣብ ምጽናዕ ዝገለፍ ሓደ ኮሚተ መሰሪታ። መሰርሕ መጋዕዲ ምእንቲ ክሰጥ ሰላሳ፡ ሃገራት ናይ ፍርቂ በልዮን ዶላር መሰጸን ሂበኦ። ብወድብ ሕብራት ሃገራት ዝድገፍ ናይ ወጽኦን ወሽጥን ሃገር ክኣሊታት ሕጊ ዝተቐጸረ ቤት ፍርዲ ተመሳሪቲ ኣብ 2000 ሰርሖ ጀመሩ። ነብ 1975 ክኣብ 1979 ኣብ ዝበረ ብፖልሃንን ዝምራሕ መዋዕቲ፡ ኹመር ሩሽ ዝተፈጸመ ግፍዒ ዝክተል ፖለቲካ ስልፍታት ሕጂ ኣብ መዝኡ ዘለዉ ኣባቶት እቲ ስልፍ ዝገሰሩ እውን ሰባዊ በደልን ጃምላዊ ህልቂትን ምፍጸም ይኣምን። እንተኾን ክኣብ ሕጂ ናብ ፍርዲ ዝፍረኩ “ብዳይ ቁጽሪ 2ን ብዳይ ቁጽሪ 3” እናተባህሉ ዝፍለጡ ክልተ ኣባቶት ላዕሊምት መራሕቲን ሓደ ላዕሊ በደል መዝን ምፍጸም ይፍለጥ።

ኣብቲ ህዝቢ ዝጸሓፉ መዓሕራት ተፍጻሚቲ ዝተፋሕረ ኣሰጸምቲን ሽፍ ርኢን ብኸምራ ግምርኢት ተዓልቶ በጽሕቲ ይርገደዎ ኣለዉ። ብኣሸካሪ ዝፍጸር ናይ ዝተረገሙ ሰባት ሰላ ዝተሰቑሉ መፍድቕን ካድራታት ኹመር ሩሽ ዝጥቀሙሉ ናይ መዋዕቲን መሰሪ ኣሰጸምቲ ናውትን ግምርኢያ ቀረቡ ኣሉ። ኣብቲ ህልቂት ዝተሰቑ ሓድሳ ሰባት እውን ኣብዚ ግዜ ብደውት ኣለዉ። ናብ ፍርዲ ግፍ ኣይቀርብን። ክነቐ ዝፈጥር ኣርጋሰቲ እምነር ኣብዚ እዩ።

ብዘይካ ሰንደ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተክለማርያም
ቁ.ሰ 116266/201820(2220)

ም/ ዋና ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍስሃጽዮን
ቁ.ሰ 201820(2217)

ፋክስ: 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቁ.ሰ. 200454-07121322

ምልክታ

ቁ.ሰ. 125013 - ቁ.ሳ.ጸ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተአብ	ምስጋና ተዓገስ
ሳራ ኣለም	ኣስቴር ካሕሳይ
በይሉል ገ/ሚካኤል	ሰማያዊት ሓይለኣብ
ሳምራዊት መለስ	

ሎማ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ካርቱን
12:30	ዜና ትግርኛ
12:50	ዋልታ
13:30	ዜና ዓረብ
13:40	ሂሎ ድባይዋ ብቐጥታ
15:30	ሙ/ድራማ
16:32	Doc/Film
18:00	ሽዕብት
18:40	ብምክንያት በዓል ልደት ኣብ ሳዋ
19:20	ዝሕረት
20:00	ዜና ትግሪ
20:10	ገሉብ ደሓን ብቐጥታ
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	ዕላል ጥበባት
22:00	ዜና ዓረብ
22:10	ሙ/ድራማ
22:30	ዜና እንግሊዝ

ሱሌማን ዑሰማን

አሰናን መግቢያ ምንምንግብን ከሙሉውን ምጥላንን ምሕያኝን የገልግላለ። አሰናን እየም ገዢሩ ክፍሊ አሰናን ከሰናን ብዙረ ለማጽ ጸዳግ ማለት 'ኢናመል' ዝቅርታ አያም።

መጠነካትኡ እንደሆነ ዓይነት መግቢያ ስለሆነች ናብ ከሰናን ክፍሉ ግድን ክፍቶች አለው። እቲ ናይ መጀመርታ ምሕቃቅ መግቢ ደማ ብኣሰናን ይቆይ። ብዙሃ ምሕቃቅ መግቢ፡ አሰናን ነዩም ኣብ ክብሊ አፍና ዝርብብ ጭቀታት ገዢ ስለ ዝክነም መልክዕ ናይ ገጽ ኣብ ምሕላው ልዑል ጥቅሚ ኣለው።

ዓይነት አሰናን
ሓይ ሆን ክውሉድ እንከሉ ብዙይ ሲ ኣይ ዝውሉድ፡ ድሕሪ ገለ ኣዋርካ ደማ ናይ ቅድሚት አሰናን ከውጽኦ ይጀምሮ። ምስ ምውሳኽ ዕድሙ ናይቲ ሆን ደማ ብዙሙ እናወሰነ ይኸይድ - 20 ደባዕቲ። እዞም ቀዳማት ጉጅለ አሰናን ሲብቲይ ተባሂሉም ይጸውዑ። እቲ ሆን ክሰብ 7 ዓመት ዕድሙ ዝመልእኩ ይጸንኡ። ካብ ዕድሜዚ ገደብ

ዓፍ ብወርቲ አሰናን ክነካኑ ይጀምሩ። ሃርቲ አሰናን ብካሕቲ ሲብቲይ ተሰሪዮም ይርብቡ። ብዙሙ ደማ 32 ኣይ፡ ከሉም ሃርቲ አሰናን ሓንሳብ ምሳቕሉ ኣይነካኩን ኣያም።

አሰናን ቡቲ ዘለዎም ዝተፈለዩ ቅርጺ፡ መግቢ ኣብ ምሕቃቅን ምምግባትን ዝተፈለዩ ስራሕ ይገባዩ። ንላዩም - ቁሎ ሲ፡ ዓቓቢቶ፡ ቅድመኣሪርምትን ኮሪርምትን ተባሂሉም ይምቀሉ።

* ቁሎሲ(incisors)- ኣብ ቅድሚት ዝርብብ አሰናን ከሰናን ሓይ ዓይነት ቅርጺ ይውጽዮ። ብቅድሚት ክርእይ ከወ፡ ጸራሕ ቅርጺ ኣለዎም። ላላዎይ ጫፍም ቦሊሕ ስለሆነን ምንምንግብን የገልግላለ። ጠቕላላ ብዙሙ 8 ኣይ።

* ዓቓቢቶ(canines)- ደድሕሪ ቁሎሲ ተሰሪዮም ይርብቡ። ሃሳቡ፡ ጫፍም ደማ ወጥም ዝበለ ቅርጺ ዝሓዘ። ስለቲ ተረርቲ ሃሪት ብቐለሉ ምንምንግብን ምቕራጽን የገልግላለ። ጠቕላላ ብዙሙ 4 ኣይ።

* ቅድመኣሪርምት(pre-molars)- ደድሕሪ ዓቓቢቶ ተሰሪዮም ዝርብቡ ኣሰናን

አሰናንና (OUR TEETH)

ከሰናን ኣብ ክልተ ወሰንም ወጥም ዝበለ ሓርፋፍ ቅርጺ ኣለዎም። ምቕርጥምን ምጥላንን ደማ የገልግላለ። ብዙሙ 8 ኣይ።

* ኮሪርምት(molars)- ደድሕሪ ቅድመ ኮሪርምት ኣብ መወጃታ ተሰሪዮም ይርብቡ። ላላይ ወደም ጸራሕን ዝተጨማይና። ቀንዲ ኣገልግሎቶም መግቢ ኣጸቢቑ ተጻቕቶ ንኸውላዩ ድለው ምዃር። ጠቕላላ ብዙሙ 12 ኣይ።

ስለቲ ሓይ እኹል ሰብ 8 ቁሎሲ፡ 4 ዓቓቢቶ፡ 8 ቅድመኣሪርምት፡ 12 ኮሪርምት ብደምር 32 ኣሰናን ኣለዎ።

ክንብን ኣሰናን
አፍና ዋሽ፡ ጠልን ስለዘለዎ ጀርምታት ግጥራይታ ምቕባ ቦታ ኣይ። እዞም ጀርምታት ኣብ መገን ኣሰናን ተቐርቂኦ ዝርፍ መግቢ ይምበ። ብጠቢካ ምስ ዝራራ ደማ 'ንኢናመል' የግሎልዎም ኣሰናን ደቡብኹ ግርጽናውን ይቕርቡ። ስለቲ ድሕሪ ምንጋብና ከሉ ግቢ አፍና ብማይ ክንጽገኡ ብመጽ ወይ ብራሽ ገርና ክንምጽ (ከጸርፍ) ይጥቁ።

አሰናን ምንጋብና የግሎልዎም ድልዳላትን ክኹ፡ መዳደሪ መግቢ (ኮም ጸቡ ኣሕምልትን ፍራታትን) ክንምከብ ኣሰናን በንጹ፡ ሽራዊ መግቢ (ኮም ሽርፍ ብሽጎቲ ካራማል ወዘተ) ክንወሰድ ኣይጥቁ።
አሰናን ከጸርፍም ከሰናን ኣብ ላላዎይ

ምንጋብ ዘለዉ ንታሕቲ ገጽን ንመውጻም፡ ኣብ ታሕተዋይ ምንጋብ ዘለዉ ደማ ንላሊ ገጽን ንመውጻም፡ ብሓጽ ኣሰናን ክንምውጽ ከሰናን ናብቲ ዝገብሩ ወገን ገጽን ክንምውጽ ይጥቁ።

አሰናን ክንምውጽ ከሰናን ግርጽን ከይጽሓብ ክንጥቀቑ ኣሰናን ምክንያቲ ግርጽን ይም ተፍቲፍ ይብልጥ ጀርምታት ክወርግ ዕድል ስለ ዝህቡ።

አሰናን እንተከክቢኹም ብቐልጠፍ ናብ ሕክምና ክንከይድ ይጥቁ። ምክንያቲ፡ ግርጽን ይም ተፍቲፍ ይብልጥ ጀርምታት ክወርግ ዕድል ስለ ዝህቡ።

ጥንቃቄታት ኣሰናን

* ገለ ሰባት ኣሰናን ክጸርፍ ኣለዎም ብራታም ይፍሕፍሑ። እዚ ግን ጌጋይ ምክንያቲ ራታም ንኢናመል ይፍሕፍኝ የሓርፍና። ስለቲ ደማ ሰናን ክብክብኹ ግርጽን ደማ ክቐለል ይኽእል ኣይ።

* አሰናን ነቕቕ ምስ ዝበል ወይ ግርጽን ምስ ዝተሰዋ ክድልድል ኣልፍ ክንውቀጥ ኣይጥቁ። እኳ ደኣ መደገፊ ሲ ማለት (brace) ክንሓረሩ ይጥቁ። እንተተወቀጥና ግን ጀርምታት ብቐለሉ ግርጽን ክወርግ መፋራ ክከበርን ይኽእሉ እዮም።

* ዝሓል ሃር ምስ ሰተና ሽዑ ጽዑ ወዑይ ሃር ዘይምስቲ፡ ምክንያቲ፡ አሰናን ዝሓልም ጸራታም ቀልጠፎም ምስ

ዝውቁ ክብድኡ ስለሆነኦል።

* ተረርቲ ሃሪት ብኣሰናን ዘይምሰር፡ ኣሰናን እንተተሰሪፎም ግብኣ ስርታም ክፍጽሙ ኣይኽእሉን እዮም።

* ብዓሕቲ ሃሪት ማለት ኮም እኹ፡ ግራፍ ወዘተ ኣሰናን ዘይምሰርቕቕ፡ ግርጽን ምስ ዝገድኡ ጀርምታት ናብኡ ብቐለሉ ክኣትዉ ይኽእሉ።

ኣጎራርፍ ኣሰናን

አሰናን ከሉ ግቢ ክንጥቀቐሉም ይጥቁ። ብፍላይ ደማ ኣብ ግቢ ምንጋብና ግቢ ጥንቃቄ ክንከበር የድሊ። ገለ ምርኣይ፡

■ ስይ ነቕቕ ኣሉ' ኣልፍ ኣብ ዘይወሰኑ ብኣድና ኮ ብመልከቲ ዘይምንቕሳቕ፡ ግርጽን ንኸይጽሓብ ጥንቃቄ ምዃር የድሊ። ኣሰናን ኣጸቢቕም ነቕቕ ምስ ቡሉ ብጽጋይ ጨርቂ ገርና ንደገ እስኪገባ።

■ ሲብቲይ ካብቲ ዝርጽሉ እዋን ክድገቱ የብሉም፡ ምክንያቲ፡ ሃርቲ ኣሰናን ደገነዋም እንተድኣ ወጸኦም ቦታ ይጸምጥ ካብ መሳርሕ ወጸኦም ይቐሉ (ፍጹ ማለትይ)። ስለቲ ሲብቲይ ነቕቕ ምስ ቡሉ ቀልጠፎም ክሰርፍ ይጥቁ።

■ ኣሰናን ጎራም ብወርቲ ኣሰናን ምስ ተነካኩ ግብኣ መሳርሕ ሓዞም ክብቡ ይጥቁ። ብጽሕብ ኮ ብቐራርጽ ንኣሰናን ምድኣኣ ካብ መሳርሕ ከውጽኦም ይኽእል ኣይ። ዘይምዃርም ናይ ላላዎይን ታሕተዋይን ምንጋብ ደማ የኸክሉ።

ምጽዕ፡ ቲክነትብክ
ጆን ኤፍሪም (ከውሳኔም)

ቅድመ-በጺሕ (pre-mature)

ኣህጉራዊ መዓልቲ ቅድመበጺሕ ብ17 ሕፃር ከምዝከበረ ይፍለጥ። ኣብ ሃገር ሞት ናጽላታት ምንጻይ መጋሰኑሪ ጥህና ቀዳማት ሂሳ ክሰርሓሉ ከምዘጸከን ጌና ይሰርሓሉ ኮም ዘሉን ይገባ። በዚ ኢጋጥዔ ሕብረተሰብ ንቅጥቲ ኣበረኹ ናጽላታት ኣብ ግብኣ ግቢም ንኸውሉ ኣብ ግቢ ሞኣ ዝገበር ክንክን ልዑል ኣገዳሕት ከምዘለዎ ኣብ ሃሪዊ መወከሲ ሀሳብታል ኣራታ ሓላይ ክፍሊ ክንክን ናጽላታት ደክተር ዘምክሩል ዐቕብ ገለጽ።

* ናጽላ ዝበል ሸል ካብ ዝተወልደላ ግቢ ክሰብ 28 መዓልታት ወይ 1 ወርሕ ዕድሙ ዘለዎ ሆን።

* ቅድመበጺሕ (pre-mature) ናጽላ ዝበል ትሕቲ 259 መዓልታት ወይ ትሕቲ 37 ሰሙን ናይ ሞኣ ግቢ ዝውሉድ።

* ካብ 196 መዓልታት ወይ 28 ሰሙን ካብ ናይ ሞኣ ግቢ ንታሕቲ ዝሞተ ሸል ደማ ቢርኑ (abortion) ንበሉ። ካብዚ ንላሊ ሞኣ ዝሞቲ ምወት ሸል ወይ (still birth) ንበሉ።

ናጽላታት ብክሰቡት ሰብዮምውን ኣብ ሓምሽት ጉጅለ ይምቀሉ ኣያም።

* ግብር ክሰቡት - ካብ 2.5 ክሰብ 4 ኪሎ ግራም

* ልዑል ክሰቡት - ካብ 4 ኪሎ ግራም ንላሊ።

* ትሕት ክሰቡት - ካብ 1.5 ኪሎ ክሰብ 2.5 ኪሎ ግራም

* ኣገደ ትሕት ክሰቡት - ካብ 1 ኪሎ ክሰብ 1.5 ኪሎ ግራም

* ሕሊፍ ትሕት ክሰቡት ደማ - ካብ 1 ኪሎ ግራም ንታሕቲ።

ናጽላታት ብፍይ ሞኣ ግቢ ክሰቡትን - በጺሕ ቅድመበጺሕን ድሕሪበጺሕን ተባሂሉም ኣብ ሰላት ደረጃታት ይፍለጩ። በጺሕ ዝበል ኣብ 280 መዓልታት ማለት ኣብ 40 ሰሙን ናይ ሞኣ ግቢ ዝውሉ። ቅድመበጺሕ ኣብ 37 ሰሙን ትሕቲኡን ዝውሉ ክኹ እንክሎ፡ ድሕሪበጺሕ ዝበል ደማ ካብ 42 ሰሙን ንላሊ ዝውሉ ኣያም።

ቅድመ በጺሕ ናጽላታት ብፍይ ሞኣ ግቢ ኣብ ሰላት ይኽእሉ።

* ጥቓ በጺሕ - ካብ 34 ሰሙን ክሰብ 37 ሰሙን

* ትሕት ቅድመበጺሕ ካብ 32 ሰሙን ክሰብ 28 ሰሙን

* ኣገደ ትሕት ቅድመ በጺሕ ካብ 28 ሰሙን ንታሕቲ።

እዞም ናጽላታት ዘኣም ብክሰቡት ሰብዮምውን ኣብ ሰላት ጉጅለ ይምቀሉ።

* ትሕት ክሰቡት ሰብዮ - ካብ 1.5 ክሰብ 2.5 ኪሎ ግራም

* ኣገደ ትሕት ክሰቡት ሰብዮ - ካብ 1.5 ክሰብ 1 ኪሎ ግራም

* ሕሊፍ ትሕት ክሰቡት ሰብዮ ደማ - ትሕቲ 1 ኪሎ ግራም ተባሂሉም ይኽእሉ።

ቅድመ በጺሕ ናጽላታት ምልጋል ካብ ዘቃጸዉ ጠቕታት ብካሕት ክኹ ይኽእሉ ኣያም። እየም ቀንዲ ዓፍ።

=> ሓፊሻዊ ረኽሲ ብፍላይ ኣብ ሰርዓት ሽንትን ማእዘን። እዚ ረኽሲ ብሰርዓት ብሓሳብ ሕምጻት ክኸሰት ይኽእል።

=> ኣብ ግቢ ሞኣ ኣብሉ ኣይ ብዘርኣ ጉድለት መዳደሪ ኣመጋገብ።

=> ዘይግብር ቅርጺ ማእዘን ኣሓምግ

መዓሕንት።

=> ቅድሚ ሞኣ ዝበረን ኣብ ግቢ ሞኣ ዝኸሰትን ዝተፈለዩ ሕምጻት ሕምጻት።

=> ኣብ ሓይ ማእዘን ካብ ሓይ ንላሊ ሸል ምህወ።

=> ትሕት ማሕበራዊን ቁጠውን መሓበር ዝራገር ኣሕምጻዊ ጽቕጢ።

=> ብዘወርሰ ወይ ብፍልኣ መዓይ ኣብቲ ሸል ብዘሉ ሰንጻልን ዘይግብር ቅርጽ።

=> ኣብ ሕምጻት ዝርኣ ልምድታት ኣልካዊ መሳተን ሽጋራን እዮም።

=> ዕድሙ ጸሕጸትይቲ ኣብ ግቢ ሞኣ።

እዚ ኣታ ሕምጻት ትሕቲ ዕድሙ ወይ ልሊ 40 ዓመት ዕድሙ ምስ ዝበልጥ እዚ ጽምዚ ኪገጥሞ ይኽእል።

=> ምስ ሞኣ ዘይካይድ ዘይግብር ኣሕምጻዊ ኣብ ምንጻል ሞኣ ልዑል ጽልዎ ኣለዎም።

ሓንቲ ሕምጻት ሞዑ ሸል ክትገባል ናብ ሕክምና ብምኽድ ግብኣ መርመራን ምክትልን ክትገባር ኮም ዘለዎም ሓይም ዘመልከት። እቲን ኣዲታት ናብ ሕክምና ኣብ ዝመላሰሉ እዋን ሓይም ቅድመ በጺሕ ዝወልድ ኣዲታት ብቐለሉ ክሰልዎ ይከሰብ። እቲን ኣብ ፍርዳማት ዝርብ ኣዲታት ደማ ብቐለሉ ግብኣ ኣሰተብሊኦ ክረኽብ ይኽእል።

እየም ኣብ ዝተደረ ናይ ሞኣ ግቢ ዝውሉ ናጽላታት ኣገደም ተኣፋፍቲ ብምዃናምን ንሕምጻት ሞትን ናይ ሞትሓ ተኽእሎ ስለዘለዎምን ልዑል ሕክምናዊ ክንክን ኣይ ዘይልዩም።

ቅድመበጺሕ ዝውሉ ናጽላታት ኣብ ሓደር ግቢ ብዘተፈለዩ ሕምጻት ብቐለሉ ክጥቀሙ ይኽእሉ።

* ተጽዋርቲ ናይ ዛሬ ስለ ዘይብሉም መሕረን መካኸሊን ክፍሉም ብጥንቃቄ

ዝተዳለወ ክኸውን ይጥቁ። ብግብኣ ክዓውንቲ ክሸፈን ብደረት ክትሓዙን የድልዩም።

* ኣብ ዘይወሰኑም ዝውሉ ናጽላታት እኹል ኣሕምጻት ናይ ምክብብ ናቕጥም ዝተተተ እዩ። ኮም ሳብኡ ደኽም ሰርዓት ምክትልብ የርጅ።

* እየም ቅድመበጺሕ ዝውሉ ናጽላታት ብቐለሉ መድመይቲ ናይ ሓንጻል ደግጥም ኣይ። ስለቲ ኣብ ሕክምና ብክንክን ክጽከሩ ኣገደ ተመራጺ ይከበር።

* ብጥቓዲ ሽር (ሃፖጻይሰሚያ) ረኽሲ ሰብዮ(ሰላሲ) ምንጻዊ ናይ መዓዘጡ (NEC) ወዘተ ብሓሳብ ሕምጻት ብቐለሉ ዝከከቡ ኣያም።

ቅድመበጺሕ ዝውሉ ሸልት ግብኣ ክንክን ረኽሞም ምስ ዝተገብዱን በም ዝሰቡ ሕምጻት ናይ ምጥቃ ተኽእልዎም ዝሰፍኑ ኣይ።

* ሕምጻት ናይ ሰላኣ ሕምጻት
* ኣላዊን ስራሕምጻት ዝከሰቱ
* ሕምጻት ሽር
* ልዑል ጽቕጢ ደም (ሃይፐርተንሽን)
* ዐረት ዓይኒ ወዘተ።

ናጽላታት ቅድመበጺሕ ምኽናም ንመልላይ ብዘከ ምልክታት ኮም ዘለዉ ይገልጹ። ቅድመበጺሕ ናጽላታት ልምጽን

ገርጊስ ፍቃድ ድራር

ገጠላዎች ገዢዎች ሕዝባዊነት ለሆነው ፍርድ ከሆነ “አፍታሕ ወ ሸፍ በክተክ...ክፊት ዕድልክ ፈትን” ዝብል ዳርጋ ዝብሉክ ገዢን ዝልጥ ሰብ ዝልጦን ዝገረመሉን ግድል እዩ፡ ዕድልክ ፈትን ዝብል ጽሑፍ ኣብ ማእከል ፍርቱ ከሆነ ኣብ ዝርከበ ናይ ሓዲ ገርጊዮ ኣፍደገ ኮም ታባላ (ምልክት) ብቋንቋታት ሃራቡ እምጢዝን ትግርኛን ኣብ ሓዲን ዝተጻኸፈ ኣወጥዞን ፊታንን ጸውዒት እዩ፡

ሰርዲ ፍርቱ ከሆነ ብዘርከውዮን ዝተመሳሰሉ ብኢጣልያውያን ከኣ ዝተመሳሰሉ ኣደጋቲ ገርጊዮታትን ጉዳተዮን ሰርዲታት ዘለዎ እዩ፡ ኣብ ግዜ መዋዕሉ ኢትዮጵያውን (ሰርዲታት ሃዲ ሃይለማርያም ደርግ) ኮም ቀንዲ ማእከል መቐጻጸሪ ማእከል ከተማ መጠኑ ወሓድ ናይ ትሕተ-ቅርጺ ወሰኽ ተገደርሉ እዩ፡ ኣብ ፍርቱ ኹይዝን ግምልኢ ከተማ ከሆነ ብዘርድ ብኸሉ መእዘኹ ማለት 360 ዲግሪ ክከርእያን ክትቐጸራን ትኽእል፡ ለሲሊ ከኣ ኣብ ከሓዩም ሰርዲታት መዋዕሉ ኮም ቀንደን ጽንሰን ሰርዲ ከተማ ዘበልግል ብምሃሩ ደቀቡ ናጻ ከይዩም ክጽሕዎ ዝከኣል ቦታ ኣይበረኽ፡ ኣርሻራውያን ዚጋታት ደፈርም እግሪ ከንቡሉ ዝኸኣሉ እዮና፡ ከሆነ ኣብ 1977 ብተጋደልቲ ህግግር ሓርነት ኣርሻራ ሓራ ኣብ ዝወጽኦትዮን ድሕሪ ናጽነት ኣርሻራን እዩ፡

ዛታ ግድል “ክፊት ዕድልክ ፈትን !” ግን ገጠላዎች ዝቐለል ዳርጋ ኣፈ-ታሪኻዊ መልኩ ዝሓዘ መጠ. ፅሓፊ እዩ፡ እቲ ሕዝባዊነት ለሆነ ከም ኣብታዊታን ዝኮም ዛታን ደፈሎ፡ ንኣሳታት ሓዲ ክፍለዘመን ዝቐለል ዛታ ስለ ዝኸነ ከኣ ኣብ ገሊኡ ዝተጋዘን ዝተፈልገን ክኸውን ከሎ፡ እቲ ዝበዘከ ሰብ ዝልጦሞ ቀንዲ ዛታ ግን ሓዲ እዩ - ኣብ ኣፍደገ ገርጊዮ ዝተጻለወ ኣዋግ፡ በዓሉ ፅግፊ ሸፍ ሓዘ !

እዚ ብሰላሳ ቋንቋታት ዝተጻለወ ጽሑፍ ብመን ኣብ ኣፍደገ መድረኽ ዝተገቢደ ምዃኑ ዚረጋገጽ ገጽሒ ሓብራት የለን፡ ገለገለ ሰብ ጸጋ ዕድሙ ኣብ ግዜ መዋዕሉ ተርኪ ዝተወርሰን ዝለገን እዩ ክብሉ ከለዉ፡ መዋዕሉም ሰቡ ዝሰማዕሉ ግን ድሕሪ ምዃም ክኣኣይ ከፍት ጸሎም ተሳቱ ብዘቐርሑ ኢጣልያውያን ወይውን ብደግግሎም ዝተገቢደ እዩ ዝበል፡ እቲ ምስ ትግርኛን ሃራቡን ዘሉ ሳላይ ቋንቋ ከኣ ብፈልጎት ላቲን ዝተጻኸፈ ብምዃኑ፡ ዝተፈለገ ሰቡ ከም ሓብራታም ተርኪ፡ ጣልያን እምጢዝ...እዩ ይብልዎ፡ እቲ ሃራቡውን ምናልባት ንተርኪ ሰባም ዝመጽኡ ግብጻውያን ዝጽብፍዎ ክኸውን ኮም ዝኸኣል ምት ኣለ፡

ኣብ ምዃም ክኣኣይ ከፍት ጸሎም ብኣፈራ ኣብ ኣፍሪቃ ብፍላይ ከኣ ኣብ ሰዊን ኣፍሪቃን ምብራቕ ኣፍሪቃን ኣብ ዝተኸደዱ ደምደም ግጥማት ሓይልታት ኪያንን ኣኣሲሹ እቲ ዘዋጁ ዝመረጸን ናይ ኣዋርሕ ግዜ ዝወሰደን ከፍት ኣብ ከሆነ ስለ ዝተኸደዱ ከተማ ከሆነ ምስ ክኣኣይ ከፍት ጸሎም ዝተኣሰር ብዘከ ተዘርታትን ኣሳራትን ኣለዋ፡ ብደብዳቤ ምዕራብ ጫፍ ናይታ ከተማ

‘አፍታሕ ሸፍ ሓዘክ! ዕድልክ ፈትን’ ግድል ፍርቱ ከሆነ

ዝርከበ መቓብር ሓይልታት ኪያንን ብሰማዊ ጫፍ ከተማ (መንገዱ ሳኦል) ዝርከበ መቓብር ጣልያንን መእከብ በጽሕቲ ዝኸነ ሃብሪት ታሪኻዊ ቦታታት እዩ፡ ብዘይሲሊ እውን ብመን ሰራዊት ፋሺስቲ ጣልያን ናይቲ ግዛር ኣዘዚ ዝበረ ጀግራ ኣርሻንዶ ሉረጸሲ መእዘዘን ሰርዲን ዝበረ ኣሉ ዝወደቐሉ ቦታን መቓብሩ ከምኡውን ኣብ ማርያም ደዓሪት ኣታ ኣብ ንግድ ምህሊ ማርያም ሓዘ እትርከበ ሃይ ሃር ገራብ ‘ደማ’ ዘሉ ዝተጀልዐ ኣሰር ሰዓላ ካብቶም ጉሊቶም ዝዋሃሉ ኣሳራት እዮም፡

እቲ ናይ ገራብ ደማ ማርያም ደዓሪት ዝምልከት ዛታ፡ ከፍት ጸሎም ግዛር ሞቅላላሲ ክፈርስ ኣብ ዝተቐረበሉ ናይ መጨረሻ ደቓዊቱ ካብቲ ደፋዕ ዝደሙ ኢጣልያውያን ወተሃደራት (ኣዘዘቲ) ኣብ ንግድ ገራብ ኣብ ዝርከበ በዓቲ ኣብ ዝለገት ምህሊ ማርያም ተግባራዊ፡ ኣብኡ ምህላም ብሰላሳ ሓብራታ ዚረጋገጹ ወተሃደራት እምጢዝ ከበድ ብራት ኣጸጸሪም ዝተከሰዎ ሰዓላ ክኖም ወተሃደራት ከይተገደሉ ንጉንዲታ ገራብ በሰራ ስለ ዝወጽኦ እቲ ኣሰር ኣብታ ገራብ ሃሪ በሰሰን ዘይርሃዕ መዘርታን ከይት ክኸበ ሉሚ ሃህ ኣሉ ብገጽር ደረጃ፡ ለሲሊ ታባላ ሸፍ ሓዘ! . . .’ ኮም ናይ መዋዕሉን ምት፡ ኢጣልያውያን ድሕሪ ሰራዊቶም ወይውን እምጢዝውያን ድሕሪ ሃውቶም ዝኸቐልዎ ክኸውን ይኸኣል፡ ይኸንምሃር እዚ ብዘተፈለገ ኣዘኸንዎ ገጠላዎች ዝቐለል ሕዝባዊነት ለሆነ ፍርቱ ከሆነ ዝደፍሮ ኣደረሰዘን ደበል፡ ምክንያቱ ድሕሪቲ ጽሑፍ ምክት ዘሉ ገርጊዮ ኣብዘርከደ እዩ፡ ብዘኸኣውን ነታ ታባላ ምስ ኣሰኻ እትረኽቦ ሃር ብቐጽበት ዝፍገገር ተባራዲ ሰዓላታት ወይውን ካብቲ ገርጊዮ በሎኽ ኣሉ ዝወጽእ ገበል (ኣሰሰት) ጋኒ...በቲ ኣወንታውን ኣወጥዞን መጽ ከኣ ዝተኸከ ወርቂ ወይ ለል ክበልዎ ይኸኣል ዝብል ኣፈታሪኻዊ ምት በለለው ኣለ፡

ኣብ ገዚ ሰርዲን ደርግ ሓዲ ወተሃደር ኣብ ከተማ እንተኣገርኪራ ወይ ብወተሃደራዊ ስምምዕር እንተ ተኸሰሰ፡ ሓዲ ካብቲ ዝወጸ ወተሃደራዊ ዳሊ፡ ሰርዲን መቐጸብ ምዃር ናቕፋ ምምዳብ እዩ፡ ኣብ ሞላት 1979 ሓዲ

ካብቶም ኣብኡ ሓዋ ከበ. ፍርቱ ዝለዩ ወተሃደራት ብድረት ዳሊ፡ ሰርዲን ምዃር ናቕፋ ተመዳብ፡ በቲ ናይ ሽዑ መሪጻታ ከኣ ምዃር ናቕፋ ምክድ ናይ ሞት ተከሰት ኮም ምቕራጽ እዩ ዝኸሰበ ነይሩ፡ እቲ ብደሊ፡ ሰርዲን መቐጸብ ምዃር ናቕፋ ዝተመደበ ናይ ሰርዲን መዳርግ ዝለዩ ወተሃደር ምስ ኣዘዚ በሞላኡ ዝለደ ሽምብል ብምርድጽ “ሞተይ ዝይተርፍ ኣብ ክንዲ ንኣከል ከይደ ዝመውት ዝ ፅግ “ዕድልክ ፈትን - ሸፍ ሓዘክ!” ፈቲኑ ከመውት ኣሉ ወሲኑ - ነፍሱ ቅትላታዊ ወሳይ፡ ናብ ፍርቱ ካብታ ናይ ሳኦል ብዘተሸፍ ክፍት ምርጫ ሓዘቶ ክኣቲ፡ ንኣዲኡ ሞት ወይ ሃብቲ፡ ኢጋሞሪ ከይት ወርቂ ረኸቡ እንተ ሃብኩም ግን ምሳቲ ዝዚ ዕድል ዘቐደሉ ሓፊ እቲ ምክሊት ከመይዩ ክኸውን? ፍርቱ ርብዒ ሰላ..... ብዘኸነ ክሰማዕ ኣይኣኣሉን፡ እቲ ጉዳይ ኮምቲ ጸውጽዎ ዓድና “ሰብ ሓዲ ሰብኣይን ሰብኣይን ብዘበ ምዃር ጠል ተኸራኽሪም ምስ ተገደት ኣብዚ ግንዲ ክኣራ፡ ኣይትኣራ፡... ክኣራ፡... ኣይትኣራ፡” ብምባል ዝይተገደት ጠል ተኸራኽሪም ተባሊም ዝበል ዓይነቶ ከይት፡ እቶም ወተሃደራት ኣብ ሰማምቦን ትግርኛን ከይበጽሑ ከኣ እቲ ክርከርም በቲ ኣሃዱን ብሰላምት ሓሰፍተምን ስለ ዝተሰማዕ ሽምብልን ሰርዲንን ክኣኣኦም ናብ ግዛር ናቕፋ ክኸዱ ተፃኢዎም፡ ብድሕሪዚ ፍጻመዚ፡ እቲ ጉዳይ ብደንብ ዝከሉን ዝተኸሰበን ከይት እንተኣኣሉ ብዘቐደ “ወተሃደራት ደርግ ክፍትኣ ይህንደዱ ኣለው” እናተባህለ ፅሑፍ ይገዝኦ ነይሩ፡ ክኸ ተሳቦ ወርን በለለውን ግን ብዋብሪ ዝተራጸዩ ሃር ኣይበረኽ፡

ወተሃደራት ሃይለማርያም ደርግን ድሕሪ ምክሰም ኣብ መድረኽ ናጽነት ድሕሪ 1991 እውን እቲ ፅሑ መላሉ ገዢ፡ ምክንያቱ ብኣገገርቲ ዝለገደ ጽንዕ ሓዋ ወተሃደራት ኢትዮጵያ፡ ኣብ ግዜ ናጽነት ዋላ ተራ ገርጊውን ገርጊቶ ክድይብ ዝከኣል እዩ ከይት፡ ለሲሊ ምናልባት ሓዲ ደፋርን ቀደን እንተተርከቡ እዚ ገመዝኣ ተገጠሞሉ ብደንከ ኣሳራት ኣወጥዞን ግድል ሓንኣበን ንኣዋርን ፍታሕ ክከሰብዩ ዝብል ምት ነይሩ፡ ነቲ ሕዝባዊነት ለሆነ ዝደዓ

ኮም ዘወገውን ኣቐል ኮም ዝኸከበን ዝዘሮ መራጉዲ ፅሑፍ እንተ ርኣና ሓዲ ሸኽ ኣብ ፍርቱ ዘይተኣደ ሃብቲ ኮም ደግልዮ ዝመጽኦት ሰብኣይ ካብ ዋግዝ ዝመጽእ ሰብኣይ... ብዘባቲ ወርቂ ራጽይ ተገለጸሎም... ዝብል እዩ፡ ክኣኣ ፅሑፍ እውን ብዘከ እዩ፡ ግን ናይ ብኣቲ እዚ ዘርፍ ወርቂዚ ነይሩ? ሕጽኽ ህለው ደዩ? ኮም ናይ ዓይኒ ምሕር ብሰላይ ክጽምር! ኣብ መጀመርያ 1970ታት ህጽን ኣብ ዝበርከሉ ግዜ ሓዲ ኣሳይ ወተሃደር መራሕ መከና ፖለሲ ስለ ዝለደ ምስ ወዲ ኣሳይን ሓዲ ወዲ ሽምብል ዝኸነ ሃርታን ብዝከና ፖለሲ ገርጊቶ ክድይብ ዕድል ረኸቡ፡ እቶም ኮትቲታት ብዘባቲ ጽሑፍ እናተደፍኹ ከበልን “ሪኢ... እቲኣ እዩ !” እናተዘገሉ ክጠቓቕሱ ከለዉን ምክሰም ነይሩ፡ ሽዑ ፊደላት ዘይቐደርኩ ብዘበ ጽሑፍ እንደ ዘይበረከ ተመራራ መውጣት ኣይከኣኡን እንተከርከሉ እቲ ጸሎም ዝከረበሉ ዝለዩ ቦታን ጽሑፍን ግን ምክሰም ተገዝተዘ ርኣዮ እዩ፡ ብክንደይ ቋንቋታትን እንታይ ዓይነት ፊደላትን ተጽሑፍ ግን ናይ ሽዑ ግቕመይ ዝምልሶ ኣይበረኽ፡ ለሲሊ ምክርታይ ካብ ሃህ ዝኸነ ህጽንን ዝተልፍ ኣይከኣኦን፡

ዝለደ ኣብ ዕድመ መፋርቅ ሰላታት፡ ሰብኣይን ስለኣኡን ዝርከቡ ገደም ደቂ ከረኽ ነቲ ቦታን ጽሑፍን ብክኣል ኮም ዝጽሕዎ ይግዛኦ፡ ይኸንምሃር ብምልዶ እንተ ዘይከይት ኣብ ጥቓኡ ተወዘ ክትብል ዝቐደ ኣይበረኽ፡ ብዘይ መዋዕሉ ጣልያን ኣብ ዝኸነ ፍርቱ ዝተገደት በቲ ናይ ሽዑ ርኣሉ ወጥን ከተማ (ማከር ፕላን) ግምሉኣ ከተማ ከሆነ ማይ እትዕድል ባሕ ማይ ኣሎ፡ ለሲሊ ኣብኡ ልምት ማይ ትኽ ኣሉም ብምክና ኣብታ ባሕ ዘላቶ በጽሖም ከምላሉ ይገባዕሉም ነይሩ፡ ኣብ ገዚ መዋዕሉ ኢትዮጵያ ዋላ እቶም ብመደብ ሰራሕ ኣገልግሎት ምዕዳል ማይን ኣለኸትኦን ናብ ፍርቱ ክድይብ ዝቐደሉም ሰቡ ተፈቲኝዎ ብኣብኡ ሓዋ ተሰጽዎ እዩም ዝኣከውን ዝወጽኦ ነይሩም፡

ፅሑፍ ዝተኸከ ወርቂ ከረኽ ብፍርቱ ጥራሕ ዘበቐ ኣይከኣኦን፡ ኣብ ከበ. ሞቅላላሲውን ብልኮ ኣብደ ምዃኑ

ዘይተጸረ ብገንታት ዝገመት ወርቂ ተቐቢሩ ምህላዉ ይኸኣኦ፡ በዚ ምክንያት ዝዘጠኡ ሓብራታ ኣላና ዝብሉ ሰቡ ከኣ ኣብ ዝተፈለገ እዮናት ከሰታ ኣይደዎም፡ እቲ ብዘከ ዝዘርከ ድሕሪ ናጽነት ኣብ ቀዋማይ መፋርቅ 1990ታት ዝተኸደደ ጸዕቕ ወፍሪ ከሰታ ነይሩ፡ እቲ ናይ ምክንያት መደብ ብኣይ ናይቲ ወርቂ ዝርከቦ ልክዕ ቦታ ካርታን ሓብራታን ኣላኒ ዝብል ሰብ ዝተመርከ ከይት፡ ግደሕ መዓልታት እዩ ቀለ፡ ብኣላት ደቂቲ ከበ. ኮም መዋዕሉ ተግሰም ሰራዊት እዩም፡ ብዘይቲ ብሰላይ ጉልበት ዝተግመመ ሰራሕ ምክንያት፡ ናይ ማኸኒድ ደግሞውን ነይሩ፡ ይኸንምሃር ልክዕን ተቐንን ናይቲ ሓብራታ ኣጠራጣሪ እዩ፡ ምክንያቱ ድሕሪ ከላቲት ዝተኸደደ ጸዕሩ ቶናት፡ ከንታኣትን ከላታትን ዘይከኣኦ ዋላ ሓንቲ ግራም ወርቂውን ኣይተረኽበን፡ ተቐቢሩ ዝጠፍኦ ዝበል ወርቂ ምድላይን ምርከብን ዝለደ ሃፍኦን ህጸጦይንን እምበዘ ደቡ ዝነበረ እዩ፡ ካብ ትጽቢትን ተከኣን ወጽኢ ዛቲ ኣብ ክውንት ዝተጋደ ሃር የለን፡ ኣብ ደፋዕት ሞቅላላሲ ኣብ ዝተኸደደ ናይ መዘዋግ ምርከብ ክኣኣይ ከፍት ጸሎም ብመን ሓይልታት ኣኣሰሰ (ፋሺስት) ኣዘዚ ግዛር ከሆነ ናይ ዝለደ ህብብ ጀግራ ሉረጸሲ መቓብርን ከበኡንውን ተኸኣኦ፡ ሞማይ ተኣዳሲ እዩ ተገደ፡ ኣብ ወራራ ምክንያት ጸሓብ ወርቂ ካብ ዝተሰተፍ ሽቓሉ ኣቶ ኣድም ማከሙድ “ነቲ መደብ ዘማከር ዝለደ ሰብ ርገጽ እዩ ዝመላል ነይሩ፡ እቲ ከላ ጸዕሪ ግን ዋላ ሓንቲ ፍሪ ከይተረኽቦ እዩ ፈሰሰ፡ ገለ ጠራመዝ ሺኖን ዝተፈለገ ዝመረት ሓዳውን ሃብሪት ገደታት ነዳድን እንተ ዘይከይት ዝረከቡዮ ወርቂ ኣይበረኽ” ይብል፡

ሕዝባዊነት ለሆነ ወርቂ ከረኽ ገጠላዎች ዝርከበ ግድል ካብ ምዃን ሓሳድ ብዝበረ ዝተራጸዩ ሃር የለን፡ እቲ ዛታን ፅሑፍን ብዘበዘኡ መዋዕሪቲ ሓብራታት እናተወሰነ “ኣፍታሕ ዎ ሸፍ በክተክ!” (ክፊት ዕድልክ ፈትን) ዝብል መጠ. ፅሑ ፍርቱን ኣብ ሞቅላላሲ ተቐቢሩ ዝበል ወርቂን ኮም ናይ በል ሽርመዓ ትርያግል” ዛቲ ፍታሕ ዘይረኸበ ምክጠራዊ ጸውጽዎ ይመሰል፡

ጎዩ ኣብ 1965፤1985፤1998ዓ.ም ኣባይታ ብህዝብ ምላ ግዛ፡ ጽጉማ ገዙሪያኣ ተይ መደብር ተላሽቡን፤ ካብ ግዳሳት ብዘዋጁኦ ፖለቲካ ልሊ 30 ሺሕ ዶላር መጻኢታት ገዙዝቦር ምላኡ ዘመናዊ ኣቕራቢ ገዝ ዘለዎ መጽሐፊ ሃጹላ፤ ኣብ 2005ዓ.ም ግን ኣሊ ገዝ ቡኒ ካትሪና ገዙዝመዐ ህብዓ ምላኡ ብምላኡ ግዛ፡ ሚሊዮን ደቓን ከላቡን ድማ ጸሕፊ ደሓ፤ ድሕሪዚ፤ ሚሊዮን ኣብ ተጽቓቓሽት መከራዊ ክኑትብር መሰና፤

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ብድህነት ዝተግዛበ ዝኾነ ድኽን ሰብ ዘይሰኸቶ ኩነት ኣሉ። ዓለምና ትልወጥ እያ ዘሉ። ምልክታት ናይዚ ለውጥታት፡ ንወዲ ሰብ ብዘይቀዱ ክስተታት ይገጽባረቑ ኣሉ። ልዕሊ ዝኾነ ድኽን እዋን ብዘሳ ኣተባቢ ዝበረበ ዘሉ እውን ሕጂ እዩ። ንሕና ሰባት፡ ዝያዳ ብመርታዎ ወይ እውን ህሉው ብዝኾነ ነገር ስለ እንጽምን ኣብ ዘይገኻኩዎሉ ደረጃ በጽሕና ኣለና።

መሬትና፡ ናትና ናይ ደቂሰብ ኣተባቢ እዩ። ዋላኳ ካብ ድምር ብዘካእ እንክሰታት፡ ለመምቲ ኣዕዋፍ ዝወሓደና እንተ ኹንና፡ ብኣክብራና፡ ንኹላዛ ምድሪ ዓብሊልናና ኮሞ ዘለና ግሁድ እዩ። ብኣተሓሳስና ብዝበረኽ ዝገብረናና ፍጡራት ምዃንና ሕቶ ዘድልዮ እውን ኣይከላኸልናን።

ኩሉ እንክበረለን መሳሰሎታት እንፈጥረሉ ቦታ እዚ እንክበረሉ ዘለና ኣተባቢ እዩ። ምህን ንዋራታትን ወዲ ሰባት ኣብወሽጢ ኣተባቢን ምስ ኣተባቢን እዩ። ምስ ኣተባቢና እንክብር ርኽቡቤ ኣባይቲን ካልእ ትሕተ-ቅርጽን ኣብ ምህን ጥራይ ዝተወሰነ ኣይከላኸልናን። ኣተባቢ ኣሰራርሓና /ኣተዓዳዲያና፡ ኣተሓሳስናን ግብርናን ኣብ ኣተባቢና ዝህልዎ ጽልዋ፡ ፍልሰናናና፡ ጥበብና፡ ባህልና፡ ማሕበራዊ ቅርጽና፡ ቀጠብዎ ንዋራታትናን ስምብራ-ቶምን ካብ ኣተሓሳስና ዝክብል ባርያትና፡ . . ኣብ ኣተባቢና /ተፈጥሮ ነይሮ ዝክራሊም ጽልዋ ወይ ስምብራት ዝካሊናን እየዎ።

ኩሉ ናይ ምድርና ቲክኖሎጂያዊ ፍርያት፡ ብኣና ዝተሰርሐ እዩ። ህሉው ምህሊ ኣተባቢና ዝፈጠርና እውን ባህልና ኣለና። እዚ ዘመልክቶ እንተ ሃለው ኣተባቢና እንታይ ክመሳል ኮሞ ዘለዎ ናይ ምውሃን ምርጫ ኮሞ ዘለና እዩ። ኣወንታዊን ተበግሊን ኣተባቢ ምፍጥር፡ ኣብ ኣተሓሳስናን ግብርናን እዩ ዘለና። መርከብን ኣዕናውን ኣተባቢ ምፍጥር እውን ኮሞ እዩ። ምርጫ ዓይነት ኣተባቢ እምበኣር ኣብ ኣድና እዩ ዘለና።

ኣብዚ ሕጂ እዋን ናይ ፕላስቲክ ፍርያትን ሳብናትን ኣብ ጉሉሕ ደረጃ

እዩ በጽሖ ዘለና። ንሕና ኣርቲፊሻውያን ኣብቲ ሓደሱ ሃገራት ዓለም በጽሖና ኣለዎ ኣሰጋኢ ደረጃ እንተ ዘይሃለናን፡ እንተ ብቐጥታ እንተ ብተዘዋዋሪ ካብ ጽልዋ ናይዚ ሓደጋ ምሉእ ብምሉእ ክንድሕን ንኻኢል ኣይከላኸልናን መሬተን ብከምራ ጉሓፍ ብፍላይ ደማ ፕላስቲክ እናተኸፈን ዝኾይድ ዘሉ ሓደሱ ሃገራት ኣፍሪቃ ቅድሚ ገለ ዓመታት ኮሞዚ ከምና እየን ነይረን። ሽዑ ኣድህሞ ኣይገበረሉን። ለሚ ኣብ ፍቕዶ ከባቢ ተኸሚሩ ኩጀታት ምስ ኣኸሉ ኣብ ማይተገን ንቐጽ ምድሪን ምስ ተዘርኦ “ተላዊሽን ይደፍኣኡ ተደበረን ይተፍላኡ” ኩይነውን ኣለና።

ኣብ ዝካሄደ 70 ዓመት ማለት ካብ 1950 ዓ.ም. ኣትሒዘ፡ ኣብ ዓለምና ልዕሊ 9 ቢልዮን ቶን ፕላስቲክ ኮሞ ዝፈረደ ብመጽናዕቲ ተረጋገጹ እዩ። ብጽልዋ እንክጥመት፡ ኣብ ዓለምና 9 ቢልዮን ቶን ዝክክል ነገር ጽኑዎ ኮሞ ዘራገፈ ግዳሳትን ኣጽናዕትን ናይዚ ኩነት ይገልጹ። ፍርቂ ካብዚ መጠን ፕላስቲክ ኣብ ዝካሄደ 13 ዓመት ጥራይ ዝፈረደ ብምዃን ድማ ፍርያት ፕላስቲክ ብፍህሪ እናወሰነ ብምቕጻሉ ነቲ ኣብ ዓለምና ኣገጽላልዩ ዘሉ ከበድ ሓደጋ ብዘበኣሰ መልክዑ ኮሞ ዝዘርግ ዝደፍሖ ኣለና። ኣብዚ መዳይ መጽናዕቲ ዝዘገዙ ምሁራት፡ መጠን ጉሓፍ ፕላስቲክ ዓለምና፡ ንከተማ ማዘጋን (ኣመጽካ) ልዕሊ ክልተ ማይል ብዘድርዕ ብራሽ ክቐበራ ኮሞ ዝኻኢል ይዮሉ። ንምልክቲ ሃገረ ኣርጅንቲና ክቐበር ኮሞ ዝኻኢል እውን ይወሰኑ። ብቐጥታ ህዝቢ ዓለም እንክልከዎ ኮሎ ንክብራዊና ሰብ ሓደ ቶን (ዓሲተ ኩንታል) – (1000 ኪሎ) ፕላስቲክ ኮሞ ዝዘገዙ ይገብሩ። እዚ መጠን ሓደ ሰብ ንምቕጥር ኣኸሊ ዝተርፍ እዩ። ምድርና እምበኣር ዝሊ እያ ተሰኪማ ዘላ።

ጉሓፍ ዓለምና ካብ ፕላስቲክ ጥራይ ኣይከላኸልናን ዝምንጩ፡ ንዓለምና ዘሸጉ

ካልኣት ብክልፊ ናይ ቲክኖሎጂ ውጽኢት ዝኾነት ሃገራት ማእሊዮ ዩብሉምን፡ ኩይት ግን ፕላስቲክ ፍርያት ኮሞ ካልኣት ፍርያታት ብቐለሉ ዝምህሮን ዝቐቐቁ ዝተቐቐ . . ብዘይምዃን፡ ሰላሳ ርቡዕ ናይ ዝኾነ ድኽን ፍርያት ፕላስቲክ ኣብ ምድርና ኮሞ ጉሓፍ ኩይት ይካበር ምህላዉ እዩ። ካብ ንቐጽ ምድሪ ሓሊፉ ኣብ ውቅያኖስ፡ ባሕርታትን ካልኣት ማይ ኣተሓትኦ መመለሱ ብዘውሰኽ መጠን እናተዘርከ ምዃሩ፡ ዝያዳ ሰገኣት እናደመረ ይቐጽል ኣለና።

ኢንዱስትሪያዊ ኣክሲዮን ሮናልድ ገደር “በዚ ህልው ናህራ ብርግጽ ናብ ‘ፕላስቲክ ፕላስት’ ገጽና ኣና ንኹይድ ዘለና እዚ ድማ ኣድህሞ ክንከበረሉ ዝገብእ ኩነት” ክብል ንኢድጃንቲ ቀረባ መጻኢ ወዲሰብ ይገልጹ።

ቅልጠፍ ፍርያት ፕላስቲክ ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም እዩ ጀመሩ። ዓለማት ካብ ምጉብጥን ኩናትን ምስ ወጽኦ ቅድድም ንዕብላ ኣብ ዝፈጠሮ ዝካሄደ ኩናት ተሸማመን። ቅልጠፍ ዕብራይ ቲክኖሎጂ ብዘፈጥሮ ፕላስቲክ ፍርያት፡ ዓለም ዘይቅዳው ጸር ክትሰም ጀመረ። ለሚ እዚ ፍርያትዚ ኣብ ክብራ ወፍ ኩርናዕ ናይ ዓለምና ተዘርኪሖ ኣለና። ሰብ ኣብ ዝካሄደ ጥራይ ዘይከላኸል ኣብ ውቅያኖስ፡ ባሕርታት፡ ናብታት፡ ካልኣት ማይ ኣተሓትኦ ኣብ ጫካታት፡ ምድሪዎታት፡ በረኽታት . . ፕላስቲክ ዘይርከቦ ቦታ ይከሰስ ኩይት።

ፕላስቲክ ዳርጋ ኣብ ዘይኣትዎ ዓይነት ፍርያት ስለ ዘዩ ክውሰኽ እምበር ክብድል ኣይተረእየን። ኮሞ መሸፈኒ ዝተፈለየ ፍርያትን መትሓዚ ወይ መጥገዚ ሃገራትን ፕላስቲክ መቐራረታትን መሳርሒ ተባታትን ካልኣት ናይ ህገጽ መሳርሒታትን ኣተሓትኦ መኪደን ካልኣት ማእከትን ኣብ ክዳውንቲ መሳርሒ ጽሕፈት መሳርሒ ወሽጢ ቤት . . ብጸዕቂ ኣብ ጥቕሚ ስለ ዘሉ ምህደሮ ከበድ ሓደጋኡ ብዘዘከ መጠን ምፍራይ ቀጸለ።

ብኣብላህ ጀና ጃምቤ ካብ ፎሽርኪ፡ ጆርጅያ ዓለምና ዝሊ ጽኑዎ ክትገዋዎ ቅድሚ ምድላዋ ክከበ ክንደይ ዓቕን ፕላስቲክ ተወህሊሉ ኮሞ ዘሉ ክትፈልጥ ኮሞ ዘለዋ እዩ። እዚ ፍርያት፡ ኣብ ዓለምና ኮሞ ዘገጽላሉ ገደፍ ዘሉ ሓደጋ ካብቲ መዘከትና እንግዲዮ ዝገብዩ እዩ። ስለ ዝኾነ እዩ ኮሎ ዋላውን ርኢና እናተጸሓሕና ክገርጽ ዘይከላኸልና ዘለና።

ኣብዚ ኣብ ዝካሄደ 70 ዓመታት ካብ ዝፈረደ ልዕሊ 9 ቢልዮን ቶን ፕላስቲክ ኣሰታት 9 ሚሊዮን ጥራይ እዩ ዳምጺ ተመሳራሪ (recycled) ኩይት ኣብ ጥቕሚ ክውሰል ዝኾነሉ። እቲ ዝተቐጸለ እውን 12 ሚሊዮን ጥራይ እዩ። ገና ኹል 5.5 ቢልዮን ቶን ኣብ ልዕሊ ንቐጽ መሬትን ማይ ኣተሓትኦ

ተዘርኪሖ ይርከብ።

ካብቲን ኣብ ዓለምና ዘለዎ ዓቢይ ኢንዱስትሪታት ብዘተረኽቦ ሓፊታ ንደር ጃምቤን ሳሽንደር ለውን ፍርያትን ጉሓፍን ፕላስቲክ ብፍህሪ ይጠብኡ ኮሞ ዘሉ እየዎ ኣረጋገጸዎ። ኢንዱስትሪታት ዓለምና ኣብ 2015 ዓ.ም. 448 ሚልዮን ቶን ከፍርያ ከለዋ እዚ መጠን ካብቲ ኣብ 1998 ዓ.ም. ዝፈረደ መጠን ልዕሊ ዕጽፊ ኮሞ ዝጠብኡ እየዎ ብመጽናዕቲ ኣረጋገጸዎ። ብገህር ቀጠብዎ ዕብራይ ትግንዝ ዘላ ቻይና ዝጠብኡ መጠን ፕላስቲክ እተፍሪ ክትከውን ኮሎ ኣውሮጳን ሶሚን ኣመሪካን ከኣ ይሰሰዩ።

ፍርያት ፕላስቲክ ምስ ቁጠብዎ ኩነታት ዝተኣሳሰረ ብምዃን፡ ፕላስቲክ ንምጥፋእ ወይ ንምጉዳል ዝገበዩ ርኽቦት፡ ካብ ኣመና ንኣሰ ናይ ዳግመ ምምህራትን ምቅጻልን ሰገምታት ሓሊፉ ንምጉዳል ናይዚ ጽኑዎ ተሓ- ዝህብ ስምብራት ዘለዎ ሰገምታት ናይ ምውሳድ ድርኪት የለን። ሓደሱ ክኣሊታት፡ ፕላስቲክ ብካፊሻ ደማ ጉሓፍ ምቅጻል እውን ናይ ዝክራራ ብሉ ዘሰብ ምዃን ኣብ ምግጽ እየዎ ዝርከቡ። እየዎ ዳምጺ ተመሳራሪ ኣብ ጥቕሚ ኮሞ ዝውሰዱ ዝተገብሩ ኹኦ መልክዕ ደኣ ይለውጡ እምበር ገና ምህና ኮሞ ዘለው ይገልጹ።

35 ሚሊዮን ካብ መቐላ ፍርያት ፕላስቲክ ንመተሓሰብን መጠቐሊን ሃገራት ዝውሰዱ ምዃናምን ኣፍሪይቲ ጥራይ ዘይከላኸል ተጠቐሞቲ እውን ብኸለትናኦ ስለ ዝመርጹምን ስምብራት ዘለዎ ሰገምታት ንኹይውሳድ ካብ ዝገንቡ ሓደ እዩ። ኣርቲፊ-ኢትርከብን ሓደሱ ሃገራት ከፈለዩ በደናዊ ሰገምታት ዝወሰዱ እንተ ኹናን፡ ምስቲ ዓቢ ስኢ እንክገጸዩ ግን ድሙቅ ተሓ- ዝረኣዩ ኣይከላኸል። ስቲሽ ናሳል “ሰባት ፕላስቲክ ክጥቀሙ ዝመርጹ ንኣገልግሎት ምቕጽ/ ብቐቐ ሕሰርን ብምዃን እዩ ሰርሖ ደማ ብዘበኣ ይግምግም” ይብል።

ንቅሓት ሰባት ኣብ ምውጋን ጉሓፍ ብፍላይ ደማ ምጉዳል ፕላስቲክ እናግበዩ ይኹይድ እንተ ሃለውን ብዋጋ ይኹን ብተጠቓምቲ ንፕላስቲክ ክትከኣ

ዝኻኢል ነገር ክከበ ዘይተረኽቦ ተጠቐሞቲ ይኹን ኣፍሪይቲ ግብራዊ ሰገምታት ኣብ ምውሳድ ኮሞ ዘሰጠዩ እዩ ተመሳሕሩ ዘለና። ገደር “ዕብራይ ፍርያት ፕላስቲክ ኣብ ቅልጠፍን ኣሰደማምን ኩነት በጽሖ እንተ ሃለውን፡ ኣብ ቀረባ እዋን ዝብድል ኣይመሳልን። ፕላስቲክ እንተ ዘይህልወና እውን ኣብ ኣተባቢ እንክሰብ ጽልዋ ዝኸፍኣ ምዃን” እዩ ዝብል። ፕላስቲክ ንምጉዳል ወይ ንምጥፋእ ናይ ግድን መተኣኢት ክርከብ ኣለዎ። እዚ እንተ ዘይከላኸል፡ ፕላስቲክ ዘሰላሎ ስምም ምስ ተሳኢ ወዲሰብ ካልኣት ንተፋት ኣብ ምቀጽጻር ወጀሃላይ ኮሞ ዝኸውን ይምግት።

ፕላስቲክ ኮሞ ወረቐት፡ ጥርመጣቤ ኣሊማንጽም ብዘኣመሳሉ ሃገራት ክትከኣ ኮሞ ዝኻኢል ንኢንዱስትሪታት ወይ ሃገራት ዓለምና ዝጠፍኣም ኣይከላኸልናን ኩይት ግን እዚ ንመተኣኢት ክምረጹ ዝኻኢሉ ብዘከ ጸግትን ወጻኢታትን ዝተኣትቡ ስለ ዝኾኑ፡ ብሰብ ዋሪን ይኹን ብተጠቐሞቲ ኣይምረጹን።

ፕሮፌሰር ቸልሲ ሮህማን ካብ ፎሽርኪ፡ ቶርንቶ “ሕጂ ሰባት ፕላስቲክ ኣብ ክብራ ወፍ ሽጉሽን ነቓሽን ብዘሳ ምህላዉ ይዛረቡ ኣለው። ኣብ ገለ እዋን ግን ፕላስቲክ እንድርብሉ ቦታ ክንኣኣን ኣለና” ክትብል ንዘጠብኡ ናህሪ ዝርከብን ፕላስቲክ ትገልጹ።

እዚ ሓደጋ ኣብ ምሉእ ዓለም ዘገጽላለዎን ኩሉ ኣተባቢ ብዘተፈለየ መገንዪ ዝጽላሉን እንተ ኹን፡ ነይሮ ዝክራራ እንግዲዮ ምጥር ዝህልዎ ተራ ግን ቀለል ኣይከላኸልናን። ዝተወሰነ ኣተባቢ ምዕቃቤ ኣብቲ ሰፊሕ ኣተባቢ ስምብራት ምጥር ስለ ዝኾኑ ዓለም ኣብ ጣውላ ከባባ ወፊራ ክከበ እትኣውጅ ምጽኣይ ንዝያዳ ሓደጋ ምቅላዕ ካብ ምዃን ኣይተፈልፍን። ኣብ ሃገርና ድሮ እቲ ሰብ ብዘጠብኡ ክጥቀሙ ዝገገዙ ፈልታል ካብ ዕዲን ተጠቓምትን ምውጽኦ ንዝሰብ ኣሸገሪ ሰገምታት ኣመት ዝህብ እዩ። ቡወልታና እንክብር ጥንቃቄ ኹል ኣብ ሃገራዊ ትርኢት ክንጸብረቑ ዝኻኢል እዩ።

ጅብንሰት

ነጃት አድም

ቃላት ስሜት ብመጥባቅጥ ምስ ተወልደት፡ እቶም ጃልዮንን ሮብን ዝበሉ ኣደላን ኣባላን ብዘሕ እዮም ሰገቢዮምን ሓዘኖምን፡ ጃልዮን ድሕሪ ገለ ሰባታት ካብ ክፍሊ መደገዚ ምስ ወጸት፡ ዶክተር መጽሓብ እቲ ክልቲኦም ብልዎም ዝፈርሕዎ ዝበዮ ጉዳይ እዩ ነገሩም - ጓሉም ዳውን ሲንድሮም ከምዝኾነት፡

“በዓል ቤተይ ሮብ ነታ ካብ ማህበራዊ ዝወጸት ወላደይ ክቐበላ እንኳ ደቁኻ ኣንተነበረት ነቲ ቅርጺ ኣዲንታን እቲ ማዕረግ ገጽን ብቐጥታ እዩ ኣሳተብኻለሉ” ክትብል እዩ፡ እታ ጓል 26 ዓመት ኣደ ዝኾነት ጃልዮን ነቲ መረር ህዞት ትከርሶ፡ ዋላኳ ኣቐዳምና ፈሊጥና እንተነበርና፡ እቲ በዓል ሞያ ነቲ ሰው

እናሻዕ ክጠቐሶ እናኸሰምዕ ግና፡ ኣካተይ ናብ ክልተ እዩ ዝኾነ ነይሩ” ክትብል ደማ ትወሳኸ፡ ከምቲ ንብር ድሕሪቲ ቁልዓ ምወላድ ናብ ስድራ ዝለኣኽ ናይ እንቋዕ ሓገሳኡም መልእኽታት ደማ ዝ ስድራ ናይ ንብዓትን ትካዘን እዩ ቐዩሩዎ ነይሩ፡ “ኩሉ ስድራ ክኸብ ኣዲንቲ ዝኾነ እዩ ክበድ” ክትብል ነቲ ዝበረ ናይ ሓዘን ህዞት ምስ ከብረት ጃልዮን በዓል ቤታውን ነቲ ኢጋጣሚ ኣመልኪቲ ኣልዋብ ኣበሉ፡ “ቢቃ ልክዕ ከምዚ ሰብ ዝሞት እዩ ናብ ጫቕቐቐታ ተቐይሩ” ክብል ብወገኑ ተከርኢ ዮፍል፡

እዞም ቦቲ ኢጋጣሚ ኣመና ዝነበሩ መጻምድቲ ከም ኩሉ ዘይማህበሉ ኣኣምሮ ዘለዎ

ህጽን ዝወልዱ ወለዱ ናብ ሓደ ሓደሽ ዘፍርሕን ዘደንጁን ዓለም ዝኣተወ ኮይኑ እዩ ተሰማሚዖም፡ ድሕሩ ብኣባላትታ ሀሰርታል ብዘላ ዳውንሲንድሮም ዝበልዱ ዝተፈላለዩ ጽሑፋትን መጻሕፍትን ተሞሃቡዎም፡ ቡዝን ኣላይቲ ሕመማት (ኒርሳት)ውን ስለምንታይ ጓሉም ዳውንሲንድሮም ዘለዎ ኮይና ከም ዝተወልደት ብሰራሕ ተገልጸለዎ፡

ድሕሪ ሓደ መጻልቲ ሓንቲ ዳውንሲንድሮም ዝኾነት ቁልዓ ዝውጉ ስድራ ንመጀመርያ ጊዜ ናብ ዝ እንዳ ስድራ ሮብ መጽሓም በጺሖዋም፡ “ንመጀመርያ ጊዜ እንቋዕ ሓገሳኡም” ዝብል ቃላት ዝሰማዕኣ ጊዜ እዩ ነይሩ” ክትብል እዩ ጃልዮን ነታ መጻልቲ እትገልጽ፡ ስድራ ሮብ ካብ ኸውጺ ቡቐሩብ ክወጹ ዝነበረት ኢጋጣሚቲ ደማ ነበረት፡ በዚ ዝጀመረ ደማ ቀስ ብቐሰ ምስ ብዙሓት ስድራቤታት

እናተራሽቡ ብዙሕ ሓብሬታታት ክረኽቡ ስለ ዝኾነሉ፡ እቶም ወለዱ ጠቐሰሉም ካብቲ ጓሪ ናጻ ወጸኡ፡

ጃልዮንን ሮብን ኣብ መጀመርያ ብዘላቲ ጀነቲቭ ምምዝባል ዋላ ሓንቲ እንዶን ኣፍልጦን ዘይነበሮም፡ እታ ጽብቕታን ለማሽ ጸጉራን ጓሉም ሓንቲ ካብቶም ካብ 700 ሰባት ዝይዳ ክሮጥም (ንምምዕባል ኣኣምሮን ካልእ ኣካላትን ዝጸሉ ተርእዮ) ሓዘም ዝውሉዱ ምዃና ተማህሩ፡ እዚ ጥራይ ዘይነቱ እዚ ተርእዮዚ ካብቶም ንቀልባዊን ኣኣምሮኣውን ድሕረ ዘሰብ ምዃኑ ካልእ ዝተፈላለዩ ጸገማት (ከም ሕማም ልባ፡ ናይ ምህንጻውን ምርኣይን ጸገማት፡ ሕመማት ምንፍርፋርን ካልእን...) ዝኣመሰሉ ሕመማትውን ከም ዘሰብ ኣቐዳምም ብምፍላጥ ንውሒሰ መጽሓ ወላደም ድሉዋት ክኾኑ ብቐዑ፡

እቲ ወዲ 35 ኣባ ጸጉታ ዝኾነ

ሮብ ከም መቐጻልታ ናይቲ ዝኾነታቲ “ምስቲ ጃልዮን በዓልቲ ቤተይ ዘሕለፈቶ ብርቱዕ ሕማም ሕርሲ፡ ጸሐርን ሕርሲን ኣረኣኢኻ ነቲ ተርእዮ ክትቅበሉ ከበድኳ እንተነበረ ድሕርናስ ሰብምር፡ ሕማም ከም ዘይወለድና ኢና ተረዳእና፡ ብዝበኣ ከሰብዩ ከም ዘለና ተረዳዳእናን ተረጋገጸናን ብኣገሰ ወሲንና” ይብል፡

ጃልዮን ብምቐጻል፡ ዝኾነ ሰብ ዝሊ ተርእዮ ‘ሰንክልና’ ኣሉ ይጽውዖ ብምጽገዳ፡ ዝበራ ብዘሕ ስክፍታታት ትከርዝር፡ እንተኾነ ግን ኩሉ ምስ ፈተንቶ ስለ እትፈልጥ ካብ ተመክሮኣ ምስቲ ጸጉታ ክትካበር ዝጽማ ሃር ከም ዘይነበረ ብምዃን፡ ሰንክልና ከም ዘይነበረ ብምዃን፡ “እታ ሰንክልና እትብል ቃል ክሰምዕውን ኣይደልን እዩ” ክትብል ደማ ተሰምሮ፡

ስድራ ጸጉታን ጓሉምን እንታይነታ ምሉእ ብምሉእ ተቐብሎም፡ ብዘይ ሕብራቦን ብሰርዓትን ስለ ዘበዩዎ፡ ከም ኩሉ ሰብ ናይ ቅድመ ትምህርታ ዛጢማስ ተማሃራት ካልኣይ ክፍሊ ክትከውን ባቲን ትርከብ፡ “ከም ወለዱ መጠኑ ብፍላይ ዝም ደቂ ሕጉኣትን ፈቃራትን ኳንና ክንቀርብ ምስ እንኽል ጥራይ እዮም ምሉኣት ሰባት ምዃናም ከምዘፈልጡን ከምዘከብርን ንዝብር” ክትብል ከኣ ጃልዮን ንኻልኣት ካብ ተመክሮኣ ትመክር፡

ጃልዮንን ሮብን ከም መጠቐሊ ዕለታዊ ካብ ተመክሮኣም ንኻልእ ትምህርቲ ክኸውን ይኽእልዮ ዝበልዎ ንገለ ካብ ብሁልን ሓቕታትን ዳውንሲንድሮም ጠቐሶም ነደርምዎ ደሰቡ ብሁል ዳውን ሲንድሮም ዘለዎም ሰባት ሓጺር ዕድመ ይኮሩ፡

ሓቲ ዕድመ ዳውንሲንድሮም ዘለዎም ሰባት ምስ ካልኣት ሰባት ብምውድዳር፡ ኣብዚ ቀረብ እዋናት ምስ ጊዜ እናወሰነ ከምዝመጽ ዝተፈላለዩ መጽናዕታት ከረጋገጽዎ ጸሓፊዎም፡

ብሁል መጠነቲዮም ዳውን ሲንድሮም ዘለዎም ህጻናት ካብ ዓብይቲ ወለዱ እዮም ዝውሉዱ፡

ሓቲ ኣብ ሕብረት መምህራንታት ኣመጽኦ ኣብዚ ቀረብ እዋን ካብ ዝተካበረ ሓደሽ መጽናዕቲ እዮም ዝጠነኩ ዳውንሲንድሮም ዘለዎም ህጻናት ካብ ትሕሮ 35 ዓመት ዝኾና ኣደታት ዝውሉዱ ምዃናምዮ፡ እንተኾነ ግን ካብ ብዕድመ ዝፈረኣ ኣደታት ዝውሉዱ ህጻናትውን እናጠነኩ ይመጹ ከምዘለዉ፡ እቲ መጽናዕቲ ወሲኹ የረድእ፡

ብሁል ዳውንሲንድሮም ዘለዎም ቁልዑ ዝምድና ክምህርቲ ኣይክእሉን እዮም፡

ሓቲ ብዙሓት እዚ ተርእዮዚ ዘለዎም ሰባት ዝምድና መሰራቶም ዝተመርጸውን ዝወለዱን ኣለው፡

“ጓልና ሰንክልቲ ኣይኮነትን...”

ክንዮ ኣፍንጫ ኣርሒቕኻ ምሕሳብ

ኣማኢት ዓመታት ዝበረ ዛንታ ምዃንዮ ዝገባረ፡ ኣብ ሓንቲ ንእሽቶ ገጠር ናይ ዓዲ ጥልዮን ደማ ሓደ ሃብታም ኒጋዳይ ንኣደ ድኻ ሓረሳታይ ብዘሕ ገንዘብ ደጃውዶ ነበረ፡ እቲ ሓረሳታይ ሓንቲ ጽብቕቲ ጓል ነበረት፡ መልክዮና ጥራይ ግን ኣይነበረትን፡ ለምን መሳተወዳሊትንውን? ዝበረት፡

እቲ ክፍሉን ጨነንን ዝኾነ ሃብታም ኒጋዳይ ብመልክዕ እታ ጓል ድኻ ሓረሳታይ ኣገዢ ስለዝተወናወኑ ነቲ ዕድል ተጠቐሙ ንምውናና ብዘሕ ሃረፈ፡ ነዓ ከኣ ነታ መልክዮና ጓሉ ክምርግዎ እንተደኣ ፈቐዱሉ፡ ከሉ ዘለዎ ዓሰርታት ኣሸሓት ዕዳ ገንዘብ ክኣድገሉ ምዃኑ ክልተ ቅድመ ክታትሩ ኣቐረበሉ፡ ኣባን ጓልን ከኣ ብሕብሉ ኣገዢም ሰገበዱ፡

እቲ ኣለቃሓይ ከታትሶ ኣባን ጓልን ምስ ተግዘቡ ክሰር ምዃኑ ምሉእ ተኣምንነት ኣሕዲሩ፡ ኣብ ቅድሚ ብዙሓት መሳኻኸር፡ ነቲ ዘቐረበ ቅድመ-ክትት ዘተግበር፡ ሓደ ጸወታ ከጸውቶም ሓሳብ ዘቐረበ፡ እቲ ሓሳብ ካብቲ ዝበዮም ገምገማ ባሕሪ ክልተ ጸዕዳን ጸለምን ጸጸር ከልዕልኩ፡ ኣብ ሓደ ሳንጣ ብምእታው፡ እታ መልክዮና ጓል ሓረሳታይ ኣኣምሮ ብምእታው ካብቲን ኣኣምን ብምውጽኦ ዕግኣ ከተልዕል ነበረ፡ እንተደኣ ጸሓ ጸጸር ኣልዓሉ ዕዳ ኣባኣ ተሰራዝቦ ሰባቲ ክትከውን እንተደኣ ጸዕዳ ጸጸር ኣልዓላ ከኣ ንሳን ኣባኣን ናጻ ክኾነ፡ እንተደኣ ዝሊ ጸወታ ተሓሲጦም ግን ኣባኣ ዕዳኡ ብዘይ ምኽሉ ኣብ ቤት ማእረቲ ክሕሰስ ዝበል ነይሩ፡

እታ ኣገዢ መሳተወዳሊት ዝበረት መልክዮና ጎርባ እቲ ኒጋዳይ ካብቲ መራት ዘልዕለን ጸጸራት ጸብቐ ገራ ምእንቲ ክትርእዮን ኣቐዳማያ

ተጻልዮትሉ ነይሩ፡ ከምቲ ዝጠርጠረቶ ከኣ ጸዕዳን ጸለምን ጸጸር ዘይነበረ ክልተ ጸሓይቲ ጸጸር እዩ ኣልዓሉ ናብ ሳንጣኡ ኣኣትዮም፡ ዕግኣ ከተልዕል ከኣ ኣጥቢቐ ሓተታ፡ ንሕና ኣብ ቦታኣ ኒርና እንተንኸውን እንታይ ምእርና? ወይ ከኣ ምኽሪ ክንህብ እንተንሕብሩ፡ እንታይ ኣልና መማኸርናዮ፡ ብርግጽ እቲ ሞቐቐ እንብሎ ትንተናና፡ ኣብ ሰላሳተ ተኽእሎታት ምወደቐ፡

1. እታ ጓል ዕግኣ ካብ ምልዓል ክትቐጠብ
2. ኣብቲ ሳንጣ ጸዕዳን ጸለምን ዘይነበረ ክልተ ጸሓይቲ ጸጸራት ከምዝበራ ከተቃልሉ
3. ሓንቲ ካብቲን ክልተ ጸሓይቲ ጸጸራት ኣልዓሉ ምእንቲ ድሕነት ኣባኣ መሳኸረቲ ከፈላ ክትምርጸም

እዞን ልዕል ኣልና ዝዘርዘርናየን ነጥባትን፡ ንዘለና ጎድናውን ስሙን ብምታውን ኣተሓሳስ ምርኮሳ ብምግር ክንህበን እንኽል ነጥባትን፡ እታ ለምን

መሳተወዳሊትን ጓል ዝበረቶሽኪ ንርኣ፡

ዋላ ሓንቲ ከም ዘይረኣየት ኮይናን ኣብ ጥርጣሪ ከይኣተወትን ኣኣምሮ ናብቲ ሳንጣ ልኢኹ ሓንቲ ጸሓይ ጸጸር ኣልዓሎትሞ፡ ኢዳ ካብቲ ሳንጣ ከተወጽኦ እንኹ ነቲ ሕብሪ ጸጸር ከይረኣየት፡ ከምዚ ከይፈለጠት ዘጋጠማ ኣምሰሉ ነታ ጸጸር ንእሳት ሽቶት ኣባላ ኣውደቁታ፡ ወያ ጸጸር ከኣ ምስ ኣሕዋታ ተሓብሶ ጠፍኦት፡ ብድሕሪዚ “ኣውድ ኣኣስ እንታይ ዓይነት ደርጋዮ ንእይ” ብምባል ብኣሳት ልባ እናጥለቐት ሰንክልኣ ኣንጸባረቐት፡ ናብቲ ሕልሙ ቦታ በኣሕን መሳተወዳሊትን ምልክዕቲ መንእሳይ ክበን ዝጀመራ ቀው ኣሉ ብሕርቃን ዝሞታ ዝበረ፡ ክፍሉን ምጽን ኒጋዳይ ኖቲኽ ኣላ እናጠመተት ከኣ “ደኣን ጸሓይ የለን እታ ኣብ ውሽጢ ሳንጣ ዘላ ሕብሪ ጸጸር ርኢና ጥራይ ዘልዓልኩዎ ሕብሪ ጸጸር ፈሊጥና፡ ዕድልና ክንፈልጥ ንኽእል ኢና” በሉዮ፡

ሕዝቂቱ ብርሃ

ሃብተም አ.ዮሐንስ

አብ ብዙሕ ኢጋጣሜ ክትዓት ተሳታፊም መደምደምታ ከደረሽቡ ዝበጸገዎ ኣለዉ። እቲ ምክንያት ብቐፅ ወይ ዘይቐፅ ክኸውን ይኽእል። “ዝበረበረኩም ንኡሙድ ደገሪ የውጽኦ” ኮሞ ዝበሃል፡ ምስ ሓደ ብዕድመ ቀሩብ ብልጥ ግን ብዙሕ ዝበልጹ ሰቡ ብዘላ ጎምህርቲን ፊተና ተመገሮ ኣብዚ ቅንድንን እናኣሰልና እንከለና፡ ‘መንዩ ቅኑስ?’ ኣብ ዝበል ዛባ ምስ በጻገና፡ ምሉእ ምሽት ክገባታ ኣሞላና። ዝበረ ዕለልና፡ ብፍይ ባገቢ፡ ዝተባለ ጸሓፊ ኣብ ‘የውት ኢክሰርመንት’ እትብል

መጽሓፍ ዘሄረሮ ሓሳብ ደረሰ ክቐርብ እዩ። ሰፍይ ንብዙ፡ ሓደ ሰለት ካብቲ እንጽተሃሉ ዝበርና ክፍሊ እናወጽዩ፡ ሓደ መግሊርቲይ፡ “ፊተና ኮመይ ጸሓፊ?” ክበል ሓተተኒ። “እንድሂ ወደይ!” “እሂ?” “ጸበቕ ዝሰራሕኩ ኩይት ኣይሰመንንዮ ዘለ። እቲ ፊተና ኮሞዚ ክኸውን ኣይተጸበኸምኹ?” “ሓቕኻ መንከ ተጽብይዎ?” ድሕሪ ምሉእ “እነዚ መግሊር ዳይ ክበል ኮሞዚ ዓይነት ፊተና ዘምጽእ? ደቂ

ጸጋታትካ ትፈልጦዶ?

ኣበዋት ክምሃሉ ‘ኣብ ኣደካ ዘሎ ወርቂ ዳርጋ ጨርቂ’ ይብሉ። እዚ ምሃላዚ ንብዙሓት ካብ ኣብ መዓልታዊ ሂወትና ዝበልጽ ኩይት ይሰመዎ። ጸበቕ ሃረ እንከለና ጸጋታትና ሰኣን ምስትብዕል ከይግዝብና ንኣብና። እዚ ዝበልጽ - ‘እቲ ነዓል ከውሒ’ ምስ ‘ኢታ ዑፍ’ ኣርጋሰትታት ነንብበኹ-

ኢታ ዑፍ

ሓንቲ ዑፍ ኮመይ ኣብላ ሰፍራኣ ትሰርክ ዝምህራ የለን። ኮመይ ኣብላ ትገፍርን ኣብ ሰማይ ተገገፍናንዎን ዘበልጥና የብሉን። ይኹን ደኣምር ኣዕዋፍ ንኣሹሓት ከሎ ማይተራት ከንገፍፋ ይኽእሉ። ብልሳሊ ባሕሪውን ከይተረፈ ክካልፋ ይኽእሉ። ቅድሚ ምብራርኩ ከታታት ኣየር ኮመይ ከምዝሎ ዝሕብረኹ ተሰቢርን ኩን ጋዜጣ የለን። ኣቐዲሙ በራ ብምኻድ ደሃይ ዘምጽኣለንዎን የብሉን። ዛሬኢ ደዩ መቐት ዘሉ ኣብ ከበኣን ዝሕብረን መጽሓፍ የለን። ይኹን ደኣምር እተን ኣዕዋፍ ቅድሚ ምብራርን እዚ ኹሉ ንምርዳኡ ዘኽእለን ፍልጠት ኣለወን። ደቂሰብ እዚ ኩነታትዚ ክገልጽ ከለና፡ ፍሉይ ተወህቦ ወይ ደማ “ምሪ”

ኣለወን ንብሉ። እዚ ምሕራብ ኣቐዲምካ ናይ ምፍላጥ ሓይሊ፡ ንእሳታት ኮመይ ኣብሉም ብወይወት ክቐጽሉ ይኽእሉ ዝከብዎም እዩ። ብሕጻር ዝበለ ናይ ዓወት ተወህቦ ኣለዎም። ሰባትዎን እዚ ሓይሊ ኣለና። እኔ ደኣ ካብ ናይ እእሳታት ዝረቐቐን ዝበልጽ። ተፈጥሮና ብሉጽዮ። እእሳታት ሹቶኦም ከመርኡ ኣይክእሉንዮም ምስ ደቂ ሰብ ክወዳደሩ ከለዉ። ከሉቲ ዝኸዳዎ ምስኦም ዝፍጠርዮ። እቲ ናይ ዓወት ተወህቦኦም ደማ ኣብዚ ይድረሕ። ወዲ ሰብ ግን ካብዚ ዝፍላ ሓይሊ ኣለዎ። ኣቐዲምካ ናይ ምቕራጽ ፊጠራዊ ጥቕሚ ኣለዎ። ንሓደ ሃረ ቅድሚ ምጥም፡ ኣብ ኣኣምርኡ ብፊጠራ ብምቕራጽ ክርእዮ ይኽእል።

በዚ መዓዲዚ ኣብሉ ደማ ልሳሊ ዝኸነ ካልእ ፍጠር ሓድሽ ሃረ ክፈጥር ይኽእልዮ። ክበርካ ዝደሊ ሹቶታት ክሰርዕ ይኽእል። እዚ ናይ ዓወት ተወህቦ ወዲ ሰብ ባራይዮ ምስቲ ኣብ ኣኣምርኡ ዝቐርጽ ክበርካ ዝደሊ ሹቶ ከተኣሰሮ ዝኽእል። እዚ ናይ ፊጠራ ተወህቦ ንደረሰቲ መዝገቡ ኩን ዝመዝኑ ባራይ ዝዋጠብ ኣይካሃን። ሰኣኦኦምር ኣብ ከሉ እእርካ ሃረ ምላኽ ኣለ። ኣብ መዋጽኦ ወዲሰብ ዝተራእዩ ከሉም እዚ ሓቂ ኣረጋገጸዎናም - ሰኣኦ ኣኣምር። “ንእሳዎ ዝመርካ ሰኣኦኦምር” ይብል ናፖልዮን።

ሰድራ ሳልካ ምጽጫ፡ ሳይኩሳይብርካክሰ

እቲ ነዓል ከውሒ

ሓደ ከውሒ እናነደለ (እናጸገበ) ናብርኡ ዝመርካ ሰብኣይ ነበረ። እዚ ሰብኣይ ብምዃኡ ሕገህ ብዘይምዃር ወርታጣ የማርር። ሰለዝኸነ ኹኣ ሓደ መዓልቲ ብዋቓቡት ናይ ሓደ ሃብታም እናሓሄደ እንከሎ ብዙሕ ንብረትን ብዙሓት ሰባትን ተኣኪቦም ረኣዩ። በቲ ዝረኣዮ ኹኣ ቅንኢ ተሞዖ። “እንታይ ዝበልዎ ሃብቲዩ በጃኻ” ባሉ ብወሻጠ። ከምኡ ሃብታም ክኸውን ከኣ ካብ ልቡ ተመዓዩ። ብዘደገቐ ፍጥነት ትምኒቲ ሰማራ ንኣለታ ሃብታም ከቲ። ሓይሊ ክሰምዖ ምዋት ከሰተማቕርን ከኣሉ። ካብዘም ኣለዉ ዝበሉ ሃብታማት ተሃሂሉዎን ተጠቐሱ።

እንተኾነ ካልእ እዋን ሓደ ንገሰ ወርቂ ካብ ተኸዲኑ ብኣገልገልቲ ከበሮ እናወቐዕ ብወተሃደራት ተጻፂቡ ክካልፍ ረኣዩ። ሃብታም ይኹን ደኻ ዲኑ ከሕልፎ ሰለዝተባህሉ፡

“ኮመይ ዝበልዎ ሰልጣን ደኣሉ

ደቀይ? ንዘኸ ኣኳ ክረኽቦ ነድኒ?” ዝበል ትምኒት ሓይሊ። ዕድል ገደሩ ብዙሕ ከይደገብዮ ትምኒቲ ተፈጸመሉ። እዋን ሃራ ምስ ኩን ‘ኣኸ ጸሓይ ነደረባ እንተዝኸውን’ በሉ። ኩን ደማ ኢታ ዝምዶ ዝበረ ጸሓይ። ኣብ ሳሊ ኮይኑ ደማ ጸርጉ ፊጠ። ብወጥራቲ ኹኣ ኣሎ ዝበል ቀላዩን ባሕርታትን ሃራ። ኣቐጽልቲ ሓረር። እቲ ዝሄረ ማይ ኣብ ሳሊ ተኣኸብሎ ጸለም ደቡ ፊጠረ። ሰለዚ ኹኣ መሬት ጨራታት ጸሓይ ተፍጋሪ ብርሃን ሰኣነ። “ኮመይ ዝበልዎ ደቡዩ መሬት ምልክብኩ ከሕሊኒ” ብምሳል ኮም ኣመሉ ኣምረረ። ሰለ ዝተመዓኩ ከኣ ጸዑቕ ደቡ ከቲ። እቲ ደቡ ናብ ዝፍብ ተቐይሩ ንመሬትን ሓይሎ ዓድታትን ኣዕለቕለቐኹ። እናውሃዘ እንከሎ ኹኣ ብሓይሊ ገዳሰ ተመሰጠ ገዳሰ ንምዃን ዓይኑ ከይተሳየ ተመዓዩ። ትምኒቲ ብዘመረሉ ናይ

ሓይሉቡ ሸበቲ። ዝወቲ ለቐቕ ኣሎ ንዝበል ኣግራብ ደማ ካብ ሰርም ብርቐቓም። እዚ ኹሉ ኹኣናሰ ግን ንኣኸውሕ ምንቕ ከብሉም ኮም ዘይክእል ተገዝቡ። “ቢቃ ልክብ ኮሞዚ ምንቕ ዘይብል ከውሒ ክኸውን ኣለኒ” በሉ። ከውሒ ምስ ኩን ብዘለዎ ድልዳላ እምበክ ተመዓከ። “ሕጅሰ ካብይ ዝሕይል ግይ ዝደፍር ይህሉዶ ይኸውን?” ግራ። ሃይከ ከይጸንከ ግኹ ሓደ ፍጥረት ናብኡ ገዱ ከመጽእ ተግባቡ። ጥደኸን መንደልን ሓዘ ናብኡ ይቐርብ ምዃር ምስ ተረድኡ በቲ ከውሒ ምዃኑ ዝተመዓኩ ተግባሩ። “እምሳር ግይ ክክድል ዳር ትርኢተይ ከርጸኒዩ ዝመጽእ ዘለ።” ደማ በሉ። “እዋይ! በቲ ዝበረኒ እንተ ዝምከበ ክንድዚ ኣይምሃልኹኩን። ሰኣን ምስኩወዓለይ እቲ ዝበል ሃረ ኣብ ኣደይ ምዃር ኣይፈለጥኩን” እናበለ ብኣግርጦት ርኢሉ ነቐቐ።

መንዩ ቅኑስ

“እቲ ትብሉ ዘለኻ ብዘለ ሸኽሉ ሓቂዮ። ግን ከኣ ኣሃን እሸኸን ነቲ ናይ ባራይኽ እውን ብዝበኣ ሰለ ዘጽናዕናህ ክገደብ ኣይግብኣናን። ደቂ ክሰና ግን ድሃም እንተተሃረቡ የምሕረለምዮ። ሕጅሰ ፊተና ጸለኣና ክሸቕለና እዩም (ብደንቁ ከላጅ ክቐድመና) እንታይ ግድኻ”

“እቲ ፊተና ሓፍ ዘይብል ክኸውን ነድፋም። ሸዑ ሰሪና መወጽኣና?” ኣሃን እሸን ብሓደ ወገኑ እዩም ዝተረፉ ደቂ ክፍልና ደማ ብሓደ ወገን ሓሰቡዩ ዝተሃረቡ።

“ክእኢ!” በልኩዎ ቅጭ ሰለ ዘምጽኣለይ። “ትሰምኢ እንተለኻ ንሕና እቲ ፊተና ይቐለል ኣይቐለል ኣይመሰሰናን። ሰለዚ ሰቕ ኣልካ ኣይትፈንር። እቲ ፊተሪሰ ክኣም ዘጽጎው ግደፈለም። ክትፈልጥ ከኣ ሰለ ዘጽጎው እምበር ብትመቕ ወይ ሓዝ ናይቲ መግሊር ኣይካትን ቀዲጥምና።” ኣለዩ። ዝርርብና ሃይከዩ ቀጸለ።

ኣብ መወጽኦ እቲ ካልኣይ እቲ መግሊር ፍልጠት ተመሪራይ ክመዘን ዘይክእል ሕቶ ኣዓልዩ። ሰለዚ ጊዮኖ” ክበል እንከሉ ኣኳ ግን ‘ኣይፋሉን’ ዝበል ርኢዮ ኣቐረቡ። እም ካብ ክልቲናስ መንዩ ቅኑስ ነድፋ? ተግባራት እቲ መግሊርን ብኸመይ ይርኣ? ወይሰ ዝኸነ ጉዳይ ርትዓውነቲ ከም ዝተረድኣካ ዳይ ዝገለጽ?

ካልእ ክነሐ ሰብኣይን ሰበይን እተርኢ ጉዳይ ደማ ነንብብጥ መናም ቅኑስ ኮም ዝኸነ ንዝለጽ። ሰለዚ ደቂ ዝበርም ሰብኣይን ሰበይን ነበሩ። ከሉ ግዜ እስከሰታም ብምሳር ክኣን ይኹን ካልእ ሃረ ምዕግ ከኣ ኣልማዶም እዩም። ሓደ መዓልቲ ናይ ሓራጅ ክዳውንቲ ናብ ዝጸገጠሉ ቦታ ብምኻድ ንኣቡ ወፍም መማእቲ ናቐፋ ብምውጽእ ስሪ ክሰድጉሉም ወጠናም።

ኣብቲ እንዳ ሓራጅ ብዘበርኩ ግዳ ኣብ መገሰ ሰብኣይን ሰበይን ዳቕ ዝበለ ክነሐ ተሃላዩ። ምክንያቲ እቲ ሰብኣይ ክልተ ሓይሰቲ ማይ ዘይጠግ ስሪታት ነይይ ማእትን ሓምሃን እንተ ዓዲኦም ሓንቲ ዋጋ ማእቲ ስሪ ብሃላ ክነውዝም ኮም ዝሓይሸ ተሃረቡ። እታ ኣደ ግን ሓሳብ ሰብኣዮ ኣይተዋሕጠላን።

“እንተ ሓሳብኩኻ እውጽኦ ዋጋ ማእቲ?” ባሉ ሰብኣይ።

“ብፍጻም! እናረኣና እናሰማዕና ኮሞዚ ትብሉ ዘለኻ ክንዝር ኣይንኽእልን ኣና!” በሉ። ሰበይቲ። “ምክንያቲ እዩም ክልተ ቁልዑ ሓደሽ ክኸድኑ እንከለዉ እቲ ሓደ ግን ማይ ዝጠግመትዩ ክኸድኩ። ንበይኑ ክከፈልዮ ጸበቕ ኣይሰምንዮ። እዚ ኹኣ ፍትሓዊ ተግባር ኣይካሃን። ንኸሉም ደቐና ብሓንቲ ዓይኒ ክጸርዮም ሰለዘና ኣይሓዩ ዘይብሉ ፍትሓዊ ውሳኔ ክንወስድ ይግባዩ።”

“እንታይ ትብሉ ኣለኹ?” እቲ ሰብኣይ ተነረመ። “ግድን ከሉ ግዜ ማእቲ ክንዝረለም ኣለና? እስከሰታም ነይይ ማእቲ ክንዝረለምዶ ሓሳብና

ነይርና?”

“እወ”

“ሕጅ እዩም ክልተ ካብቲ ክንወድገለም ዝተሰበና ጽብቕ ዝበለ ክረኽብ እንከለዉ። እቲ ሓደ ግን ከምታ ሓሳብናሉ ዝበርና ኣና ንዝክሉ ዘለና። ክኣም ክልተ ክንብል ነቲ ሓደ ከይከድኡ እንተ ንገደፎ ሓቕኹ ‘ፊላዊ’ ምሳልዮ። እዚ ግን ንወድገሉ ኣለና። እሹ ኮምታ ዝተሓሰበሉ ኣሕጥቲ ግን ዝተሸ ምርኳም ንኡ እንታይ ይገድኡ? እሹ ሃረር” ዓይኒ ዓይና እናጠመተ መልሲ ተጸብዩ።

“ኣኳ ግን ከሉም ደቀይ ማእቲ ክኸትዮ ዝደሊ?” ኣቐጥሶ ሰበይቲ።

“ዘረብ ከይደጋገመና” ድሕሪ ምሃሉ ጉረርኡ ጸርግ ኣበሉ “እዩም ክልተኻ ዝበል ክኣን ክረኽቡ ይኽእሉ ነይርም። ብሃኸ ማእቲ ምሳልኪ ግን ካብቲ ክረኽቦም ዝገብዮም ዝኸፍኡ ደረኽቡ ኣለዉ። እቲ ሓደ ግን ካብቲ ዝተሓሰበሉ ዘይከፍኡ ዘይጽብቐዩ ክወድገሉ” እቲ ዝርርብ ንረ።

ብዙሓት ሰባት ‘ማእቲ’ ክብሉ እንከለዉ ገጽበቕ ባራይ ገደም ይርድኡም። ማእቲ ወይ ማእርካት ግን እንተሓይ ተመሪጸ ዝዘካኑ ጉዳያትን ከታትንዮ ከጠቓልል ዘለዎ። ምክንያቲ ኣብ ገለ ኢጋጣሚታት ሰባት ማእቲ ክትዝርም ኣብ እትደልዩሉ ክኣም ለጠቕ ዝበሉ ብምውሳኽ ዘይካኑ ክኣም ክብ ዝበሉ ለጠቕ ብምሳል ክኸውን ዝቐሰሰን ተመሪጸን ፍትሓውን ዝኸነሉ ከታት ኣይሰኣንን። ኣብ ካልኣ እምናት ግኹ እቲ ሓደ ብምክኣሩ እቲ ካልእ ተጠቓሚ ኣይከውንን። ሰለዚ እምሳር ኣበናይ እዋን እንታይ ትገብር ወይ ኣየናይ ውሳኔ የዋጽኦ ብቲብ ምምዝብን የድሊ። እቲ ሰብኣይ ንበይቲ ሰለምንታይ ከሉ ግዜ ንደቐም ማእቲ ክከብሩሉም ኮም ዘይመርኦ መልሲ ሂብዎዩ። ዘይማእርካት (ኣይሓይ) ዝምርኦ እዋን ኣለ። እሹ ኹኣ ገለ ወገን ክጥቀም እንከሎ እቲ ዝተረፈ ወገን ከኣ ዘይህኸ ኣብ ዝኸነሉ ኢጋጣሚዮ።

እንተኾነ እዚ ናይቲ ሰብኣይ ሓሳብ ኣብ ሕብረተሰብን ኣብ ሓንቲ ስድራን ከተተግብሮ እንከለኻ ፍልልይ ዘለዎ ይመሳል። ኣብ ወሻጢ ሓደ ሕብረት ሰብ ንዘለ ስድራብታት ተወሳኺ ሃረ (ንኣብቲ ብመልክዕ ሽልማት) ክትህበን ነትን ዝተረፈ ኹኣ ዝገብሩን እንተተዋጠበ ድሓንዮ። ኣብ ወሻጢ ኣብሰት ሓንቲ ስድራ ኮምኡ ዓይነት ፍልልይ ክትዝር ግን ክበድ ዝበለ ይመሳል። ምክንያቲ ውሕዳት ሰባት ኣብ ዘለውዎ ኢጋጣሚ ፍልልይ ምስ እትዝር ኣብ ሰባት ፍትፍካ ናይ ምፍጥር ተኽእሎኡ ልዑልዮ። ኣብ ብዙሓት ግን እቲ ፍልልይ ብዙሕ ኣድህሞ ኣይወሰደሉን። በዚ መጽጸር እንከርኢ እቲ ሰብኣይ ቅኑስ ዝበረ ይመሳል። በቲ ሓደ ሸኽኻ እታ ሰበይቲ ሓቃ ዘበል ኣለዎ። እም ካብዎም ሰብኣይን ሰበይትን መናም ቅኑስ ነድፋ ይኸውን?

ኮማንድ ቤት ፍርድ ክትመውሉልዎ

ወ/ሮ ርግኢት ወልደሃይማኖት ገብረኪዳን፡ አብ አባርዳኢ ዝርከብ ገዛ ብውህብቶ ብወላዲቲይ ወ/ሮ ሂወት የረዳ ሰባህቲ ስለዘሉ ይመዝገበሉልዎ ስለዝበላ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ፳፮/2/18 አብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ነገሰት ተወልደ ሃይሉ፡ ስም ትሕቲ ዕድመ ጓለይ ዊንታ ሓገስ ክፍላይ ምባል ተሪፋ፡ ዊንታ ዓብደልዋሰን መሓመድብርሃን ሓገስ ተባሂሉ ይተኣረመሉልዎ ስለዝበላ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ፳፮/2/18 አብ ቤ/ፍ 4ይ መጋባኢያ ይቕረብ።

አብ መንጎ ይግባይ በሃሊት ለተብርሃን አውዓሎምን መልሲ ወሃቢ ከሰተ ዘረርፊኤል ገብሪሂወትን ዘሎ ክርክር፡ ኣቶ ከሰተ ዘረርፊኤል ገብሪሂወት ተጽዊዑ ባዕሉ ወይ ሕጋዊ ወኪሉ፡ ፳15/2/18 አብ ላ/ቤ/ፍ ዘ/ደ/መንደራራ ይቕረብ። ምስዘይቀርብ ጉዳይኩም አብ ዘየለኹምሉ ክቕጽል እዩ።

ምልክታ ጨረታ

ማ/ደ/ቤት/ትም/ዳሉል እዚ ዝስዕብ ንብረት ብጨረታ ክገዝእ ስለዝደለየ ዝተሓደሰ ሕጋዊ ፍቓድ ንግዲ ዘለዎ ክሳብ 16/1/2018 ክቐርብ ንሓትት።

ሀ. ዝገዝኡ ንብረት ቱሌቪዥን LG 55 inch 1
ለ. ፕሮጀክተር LCD..... 1

ሓ/ማ/ደ/ቤት/ዳሉል

ዳግማይ ምልክታ ጨረታ

ሆቴል አስመራ ፓላስ ካብ ጥሪ 01 ክሳብ ሰኔ 30/2018 ዘገልግል ከምዓ አብ ታሕቲ ተዘርዚሮም ዘለው ዘቐርቡ ሕጋውያን ነጋዶ ንጨረታ ይዕድም።

1.ዝሰተ ባህርያዊ ዕሹግ ማይ ናይ ዝተፈላለዩ ሊትሮን ጀሪኮን
2.ቡን (ዝተቐልወ፡ ተቐልዩ ዝተጣሕነ)
3.እንቋቐሖን ዶርሆን

ተጫረትቲ ከማልእዎ ዘለዎም

- ናይ 2016/2017 ዝተሓደሰ ንግዲ ፍቓድ መንነት ፎቶ ኮፒ።
- ናይ 2016 ግብሪ ዝኸፈለሉ ሰነድ።
- ምልክታ ጨረታ ክሳብ 14/01/2018 ክፋት ኮይኑ፡ ንጽባሒቲ ዕለት 15/01/2018 ሳንዱቕ ጨረታ ሰዓት 3፡00 ድ/ቀትሪ ተጫረትቲ ኣብ ዝተረኽቡሉ ኣብ ቤ/ጽ ሆቴል አስመራ ፓላስ ይኸፈት።
- መግለጽን ቅጥዕን ፎርም ካብ ቤ/ጽ/ሆቴል አስመራ ፓላስ ካብ ጋዜጣ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩኩም ክትወስዱ ትኽእሉ።
- አስመራ ፓላስ ዝሓሸ አማራጺ እንተረኺቡ ብምሉኡ ይኹን ብኸፊል ጨረታ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝሓለወ እዩ።

ሆቴል አስመራ ፓላስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following positions for Bisha site project.

1. Position: Crane Operator (01)

Department: Engineering

Major Duties and responsibilities:-

- Planning
 - Responsible for forecasting and planning of rigging/forklift/crane operating.
 - Makes use of “Planned Maintenance Schedule”.
 - Tracks the use of maintenance and repair parts and orders accordingly.
- Implementation of the Plan
 - Identify the highest priority for each week and focus on completing relevant tasks.
 - Ensures good housekeeping.
 - Ensure safety requirements are fulfilled at the work place, including leading Field Level Risk Assessment (FLRA) and proper use of the appropriate PPE. Report any safety issues/incidents.
 - Performs regular inspections in order to detect potential problems before they cause breakdowns.
 - Controls downtime by ensuring the best techniques are being used to repair breakdowns.
 - Comply with mine’s cardinal rules and other safety, environmental or other rules and standards as directed. Identifies any hazards in the work place.

- Reads Load-out charts on Mobile Cranes
- Operates cranes according to operating instructions and safety requirements.
- Carries out basic slinging and rigging.
- Carries out pre-start checks on cranes.
- Identifies ground stability for setting up cranes.
- Follows instructions regarding’ ‘Lead Charts and Lift Plans’.
- Maintain equipment; parts and supply stocks by carrying out regular stock takes and ordering replacements as required.

- Reporting
 - Gives feedback for daily progress reports for the department. (Action Tracker)

KNOWLEDGE, EXPERIENCE AND SKILLS

Qualifications:

- Grade 12 for locals (Technical skill).
- Technical College Mechanical/Rigging/Cranes Diploma

Knowledge and Experience:

- 5years relevant work experience

Technical Skills

- Good eye sight, Attention to detail
- Analytical skill
- Problem solving, Supervisory experience

Behavioral Skills

- Communication(English),Assertiveness, Interpersonal Relation
- Integrity, Prioritizing skills & multi-skilling, Self-motivation
- Ability to work towards strict deadlines, High level of accuracy

2. Position: Payroll Officer (01)

Department: FITS-Finance

Major Duties and responsibilities:-

- Processing of Monthly payroll
 - Ensure that hard copy of timesheets are collected from Human Resources and are authorized prior to processing.
 - Accurately capture all Payroll related data necessary to process and meet scheduled deadlines.
 - Responsible for computing salary and overtime payments, calculating and Assist
 - recording payroll deductions, maintaining related records and tax reports.
 - Updates all employee status changes, including terminations and calculating paid leave.
 - Ensure that all input documents received are signed-off prior to entering this on the Payroll system.
 - Ensure that cut-off dates for Payroll input are clearly defined and that no inputs are done after the closing date.
 - All inputs and changes made must be signed off by the Payroll Supervisor prior to finalization of the Payroll.
 - All changes made must be documented and filed for audit purposes.
 - Enter payroll data into the payroll system. Run the payroll and generate relevant reports.
 - Ensure that electronic transfer payments to employee bank accounts are made timeously and that all changes on bank accounts are processed.
 - Prepare cash salary payments and ensure that staffs sign for receipt of salary.
 - Prepare employee’s pay slip and distribute to departmental manager timeously.
 - Prepare income tax payments per legislation and standard procedures.
 - Create employee account in Accounting System as required.
 - Ensure employee loan accounts / expense claims are processed in the Payroll system.
 - Manage the petty cash weekly, ensure all disbursements are done according to procedure and ensure that all payments are authorized correctly for expense claim payments from petty cash.
 - Daily collections of GJV documents and ensure proper sign-off prior to filing.
- Ensure Correct Deductions from Salary Payments

 Bisha Mining Share Company P.O. Box 4276 Asmara Eritrea Tel: (+291) 1124941 Fax: (+291) 1124941 www.bishamining.com ○ Ensure that deductions are made in line with policies and procedures on statutory deductions. ○ Deductions can only be processed with the necessary signed-off documentation. • Advisory ○ Provide an advisory support to employees enquiring about Payroll issues. ○ All queries not resolved must be referred to the Payroll Supervisor. ○ Researches, resolves, and responds to employee questions and problems while delivering quality customer service. ○ Keeps abreast of the payroll processing system and changes in salary and tax laws. • Administration ○ Maintain and ensure that Payroll database is up to date at all times. ○ Maintains company personnel payroll files. ○ Advising Payroll Supervisor regarding data integrity as well as required updates on policies, procedures and processes. • Reconciliation ○ Ensure that Payroll related reconciliations are done on time for sign-off by Payroll Supervisor. • Reporting ○ Preparation of documentation required for reporting for payroll purposes. ○ Report weekly petty cash balance & request for reimbursement. • Control of Petty Cash and Sales Cash ○ Manage the petty cash weekly. ○ Ensure all disbursements are done according to procedure. ○ Collect and record cash received from Bars and Shop. ○ Prepare and post GJV for Bar and Shop sales. • Process Expense Claims ○ Collect Expat Expense Claim, check cost and account allocation and post to Accounting System monthly. ○ Ensure all payments are signed off correctly for expense claim payments. KNOWLEDGE, EXPERIENCE AND SKILLS Qualifications: • Grade 12 Accounting • Certificate/Diploma in Accounting or equivalent Knowledge and Experience: • 2 Years Accounting knowledge • 1-3 years' experience in accounting environment Technical Skills • Computer Literacy (MS Office – Intermediate, Payroll software package) • Numerical Accuracy • Bookkeeping skill • Recordkeeping Behavioral Skills • Attention to detail • Assertiveness, • Communication (English and local language) • Confidentiality • Proactive • Honesty • Interpersonal Relations Task and deadline oriented 3. Position: Accountant (01) Department: FITS-Finance Major Duties and responsibilities:- • Assisting Accountants ○ Assist and oversee the accountant with analyzing operating cost variances. ○ Assist accountant that journals are done timeously for month end closing 9accruals and pre payments). ○ Assist the accountant in checking transactions and providing explanation to other end user departments. ○ accountant in following up of receivables and back charges. ○ Assist accountant in preparation of correcting, adjusting, recurring journals.	○ Ensure proper supporting documents for journal are sign-off before posting journals and filed. ○ Assist the accountant in ensuring expenses are coded to the correct GL account and cost centers. ○ Assist accountant in analyzing over or under budget or forecast items. ○ Assist and participate in annual inventory count. ○ Assist and participate in verification of fixed asset existence. • Assist in Preparing for report writing ○ Provide assistance in report writing as requested by accountant. ○ Assist in the preparation of month end accounts to strict deadlines. ○ Assist in collecting and providing information for reporting requirements • Monthly reconciliations ○ Prepare GL account reconciliation. ○ Assist Accountant in ensuring reconciled GL balance ties back to trial balance. ○ Ensure prepared month end reconciliations are reviewed and approved by finance superintendent. ○ Prepare the sub-ledger GL accountant reconciliation. • Process Petty Cash Claims Summary ○ Check receipts from Asmara Petty Cash against the summary provided. ○ Check and specify the GL codes and cost centers and sign the summary report for review. ○ Forward to accountants payable to obtain approval from Finance Department and to process receipts and issue cheque for petty cash. • Financial Documentation ○ Assist Accountants in obtaining approval form from relevant authorizers. ○ Assist Accountants in ensuring supporting documents are filed properly. ○ Assist accountant during year-end audit. • Qualification ○ Degree or Diploma in Accounting/Finance. • Knowledge and Experience ○ Two Year experience in an Accounting environment. ○ Knowledge of accounting principles. ○ Knowledge of accounting software is desirable. ○ Accounting and book –keeping knowledge. Technical Skills ○ Computer Literacy (MS Office– Intermediate, Excel) ○ Mathematical Ability ○ Attention to detail ○ Analytical skill ○ Accounting Principles ○ Problem solving skill ○ Understanding of GAAP, IFRS & IAS ○ Financial Acumen ○ Compliance to accounting standards Behavioral Skills • Communication (English and local language) • Assertiveness, • Interpersonal Relations • Confidentiality • Confidentiality • Ability to work towards strict deadlines • High level of accuracy • Discretion General Information and other requirements: Place of Work: Bisha. Salary: As per Company salary scale. Type of contract Indefinite Period of time Additional requirement for Nationals: Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense. Present clearance paper from current/last employer. Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.). Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview. Application documents will not be returned to sender. All applications should be sent through the post office. Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper. Address: Please mail your applications to; Bisha Mining Share Company, P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea Note to Eritrean applicants: Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs, P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea.
--	---

ሩሲያ - ብቅትለት 59
ሰባት ዝተኸሰሰ ጥርጦር...

ፖሊስ አብ ዝሰራጹ እዋን ንካህል ደብዳቤታት ብምቕታሉ ገበጽ ኩይቲ ዝተረኸበ ሚኒስቴር ፖሊስ ዝተሰበሰበ ናሰሞይ ሕጂ ደማ ንካህልቲ ተወሰኽቲ 59 ሰዓት ቀትሪኦ ብዘሰራ ክሲ ናብ ሴት-ፍርዲ ቀሪብ።

ብሚረት ጸብዳብ አገልግሎት ዜና ኢንተርኔት፤ እቲ ወዲ 53 ዓመት ሞርጠር ነብ 1992 ነሐሴ 2010 ኣብ ዘላ ጸዋን ነዋም ተወሰነቲ ሰዓት ነም ገፍቲሉም ባሉ ድሕሪ ምዃዙዩ ነሐሴ ተመሳሪቲ፤ በቲ ቤት-ፍርዲ ገበያ ከይቲ እንተ ተረከቡ ድሜ ኣብ ዘበደ ታሪኽ ሩሲያ ነብ ገዢራይ ልላት ገበያታት ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ነሐሪ እዩ፤ ጎሳ፤ 22 ደራጃዊዎ ሞገዱ (ተጋሊሉ) ብሞቕታሉን ፕሮፍሰት ክልቲ ደማ ክፍኹሉን ብሞቕታሉን ኣብ 2015 ብቤት-ፍርዲ ታ ሃር ንክልራት ክሰር ተበድላኦ ነደሩ፤

እቴጌ ጥርጠር ንመርመርቴ ገበያታ ሃገር ኣብ ገዘብ ተበሬታ፡ ንሞልኡ፡ቴ ገበያ፡ ኣብታ ዝቐመጠላ ከተማ ኣንጋርጓዝን ከበኣን ኮምገዳዎ ገደጾም ተናዝዚ፡ ሃገሉ ኣብቴ ገበያ፡ ኣብ 1998 ኣብ መሳርሕ ፖሊስ ምስ ተጽልዩ ኮም ገደጾም ብዘይን ሓዲ ወዲ ተሳታዊ ኣብላ ፖሊስ ከኣ ከለን ሚያዩኦ ኣብ 16 ኣሳብ 40 ዓመት ገደጅመኣን ደራኣንነቱ ምዃንን ወሲኹ ተናስሐ፡ ኣኸበርቴ ሕገ ብመዘንም ኣብ ገዘብ-ዎ

ሐረጎታ፡ ፖሊሻ ነ፣ ቅሳላት ኣብ ኣዋን ሕላፍ ሰዓት ናይ ለይ፣ ይፍጽሞ ኮሞ ዝበረ፡ ሓደ ሓደ ግዜውን ተረፍ ኣብ ዝኸነሉ ግዜ ነ፣ ኣሲቋፂ ተዋህረት ኣብ ወሽጡታ ናይ ፖለሲ መኪናኡ ይፍጽሞ ምጥሩ ገለጾሁ፡፡ ፖለሲ ኣብ 2012 ነ፣ ጉዳይ ዳዋግይ ክሞርሃሮ ምስ ጀመሩ ቤተ ኣብ ሓደ ቦታ ናፍሞ ገበን ሰጠኡዎ ዝኸረኸቡ መኪናኡ ተሓገዙ ክሰልፉን ኣብ ትሕፋይ ቀይዶ ክሕትምን ኮሞ ዝኸነሉ ደግ ወሲኹም ኣመልኪቶሁ፡፡

እኩ በዚ ተመሳሳተሉ ዘኡ ነሲ ቅነሱት ገበያ ምድኡ ምስ ዝረጋገድ፡ ቁጽሪ ዓፄዩ፤ 81 ክገድሕ እዩ፡ በዚ ኮኣ ነ፡ 48 ሰባት ብምቕታል ኣብ ማእሊ፤ ዝርከብ ዕለል ገበያ ኣላክነፃይር ፒዩቫሲን፤ ነምኡ ደማ ነ፤ ኣብ እዋን ሕብረት ሰባት 52 ሰባት ብምቕታል ልርድ ሓዙ ዝርከብ ኣንድሪ ቺኮኒኦ ቀፊመ፡ “እኑ ዝሰይጠህ ሰብ” ተሃሊሉ ክዳሞ እዩ፡

ተወሳኺ

ደቂ 100 ምዕትን ልሰሉኑን ጥራይ አብ ዝተካተተው ካሳላ ኣህጉራዊ ቅድድም ብቐሰታ፡ ብተደጋጋሚ ንመወዳድርቲ ሪፎርም ስሙ ኣብ ሰላማዊ መዝገብ ክበራውዝን ከኣይር ዝክኣል ፈረንሳዊ ሽምግብ ኣብዚ ስምዓንዚ ኣብ መዋል 106 ምዕቲ፡ ሰባላሊ ካብ ኮረሻ ብቐሰታ ወረዳ።

እቲ ርገርት ማረፊያ ዝተባለ ኮርሳሪ ዝካሄዱ ጥሪ 2017 ኣበ ፈረንሳ ኣበ ዝተኻየደ ሃሪዊ ውድድር ብኸሉት ኣበ ሰዓት 22.5 ከሎ ሜተር ብመዞር ንመዓደርቲ ሪኩቡ ቀዳማይ ኩይት ተግዐቲ ነድሩ። እቲ ዘመዞቦ ፍሃት፡ ቅድሚ ሉሚ ተመሳሳሊ ዕድመ ብዘበርም ተወዳደርቲ ነበ ዝተመዞበ ወጽኢት እቲ ዝላላ ኩይት ብፍሉይ ተሳድሎ ኣሉ። ንስ፡ ኣበ 2014 እውን ኣበ ሰዓት 26.93 ከሎ ሜተር ብመዞር ሎሙ ኣበ መጽሓፍ ክበረዉሃን ከፍር ክኣሉ ነድሩ እዩ። ብዊይነይ ዝካሄዱ ኑሳስ ኣብታ ሃር ኣበ ዝተኻየደ ደቂ 105 ሞትን ልሰሉን ጥሪይ ዝተሰፋዎ ውድድር ሻምፒዮን ኩይት ተግዐቲ ነድሩ - ብመሲት ጸብዶበ ኣጃንስ ፍራንስ ፕሪዬ

ሚኒስቴር፡ ካብ ሉሚ ንደተር ብቐሰታ ምስዞር ንጥህኡ ሕገጥ ምዃኑ ብተካሙ ለእዘተግሎ፣ ካብ ኮረሻ ብቐሰታኡ ወራዊ ካሳኡ ክቐል መራዊ ዘኡ፡ ሓገሽን

ጥላንን ንኸኒኑስ ኣገራዊ ጥበብታ ይከውር ኮሎ ከበረ ለገልጽ ማርሻፍ ስላታዊ ገወግ መግቢ ናፍታታት ኢኸምልቲን ለገቢ ምዃንፍ ካብ ወል ሺጋራ ናጻ ከይ ወካተድ ግዥን ኣልክል ቡንን ምህታይ ኮሎ ከበትርን የረድጽ።

ቻይና፡ 184 ነፈርቲ ትጠልብ

ቻይና፡ ‘A320’ ዝኮይነትን 184 ናይ መንግሥቱ ነፍሲቲ ነብ ኣመርካዊ ኩባንያ መፍራ-ነፍሲቲ፡ ‘ኤይርላን’ ንምዕጻኡ ጠላብ ኮም ዘቐረበት ሰብልላላን ፈረንሳ ተባሪግ።

ፕረዚደንት ፈረንሳ ኢማክላል ማክሮን
 አብታ ሃገር ከዚያ 1988 ዓ-ዓት
 ዛገሙ ናብ ሃዲ ኣብ 1988 እዋን
 ኣብ 1988 መገለጻ፡ ቻይና ነገን ኤርቲ
 ንምዕግ ወግዶ ጠላብ ኣቕሪገ ከዋላ
 ፕረዚደንት ገር ጂንፒንግ ኣብ ርክቦም
 ኮም ዘረጋገጹ ሓብሩ፡ ብመሰረት
 ሓብራታ፡ ቻይና ነገን ኤርቲ ኣብ
 2019-2020 ክከርክን እያ፡ ቀንዲ
 መደቡ ኣብ ፈረንሳ ምዃኑ 1971ረላ-
 ኩባያ ኣደርኸውን ብጠላብ ኣብ
 1971ረላ ሓብራታ ክብ ቻይና ቀረብላ-
 ዘላ ናይ ዕድገ ጠላብ ንምምላእ ኣብታ
 ሃገር ዘርእን ብጠላ ኤርቲ ከዚያን
 ምዃኑ ሓብሩ፡

ቻይና ነገን ነፈርቲ ገምፅግ ምስቲ ከብንያ ዘበጽሓቶ ናይ ዋጋ ለምምፅ

ከንደይ ምዕኑ አይብረት፤ እንተኩሉ እተን ነፍሱ ዋጋኡን ብውሕዱ 18 በልዩን ዶላር ክዘጽኡ ኮሞ ዝኸፈለ ክኣሉታት የረድአ። ቻይና ብደረጃ ዓለም ንእመታ ተኹተላ ካልኣይ ዝዋደ ዕዳጋ ናይ እስያናን ዘለዋ ሃገር ኢያ - ብመሰረት ጸብዳኹ። ፕሪደንት ኣመታ ደናልድ ትራምፕ ዝኣከረ ሕፃር ናብ ቢጃንግ ኣብ ዝድህሉ እዋን ቻይና ካብቲ ቀንጻ ናይ ዕዳጋ

መቶኖቆኑ፡ አደርሃስ ዝኸነ ኣመፅዊ ክብንዶ 'ባዕን' 300 ናይ መግዝዖ ነፍሲ፡ ሕጻናን፡ ናይ 37 ባልዮን ዶላር ውዕል ኮኒማ ከምከበሊት፡ ይኸከር።

ኣብዚ ሰሙንዚ ምስ ፈረንሳ ሓዋላ ቁጠባዊ ስምምነት ከትማ ዘላ ቻይና፡ ኣብ ዝቐየረል 20 ዓመት ብጠቐላ 7,240 ሕግዳውያን ናይ መንግስቲ ነፍሲቲ ከም ዘድልዮኡ ኣመራውያን ከኣሊታት ናይቲ ዓውዲ ይጻምቡ።

ማለኸያ፡ ዝተሰወረት ነፋሪታ ንምድላይ ናይ ሚልዮናት ዶላር ውዕል ከቲማ

መምህሩ ማሸነፍ ካብ እትሰጠር ዓመታት ኣቐጻጺ ዘሉ ብጽጺ ቢራ 'MH370' እትፍለጥ ዝበረት ናይ መዓዛዚ ዓራፊት ኣብ ውሽጢ 90 መዓልቲ ንምርኻብ 'ኣሽን' ኢንፈዲት ምስ ዝተባህለ ኣመፅዊ ኩባንያ ስምምነት ኮሎ።

ብሚሳሊት፣ ዝተለፈ ረከቦ ኣብ ካለ ለምጥር ዝተኸተመ ስምምኤ እቲ ምስ ባሕሪ ኣብ ዝተኣሰር ሰርሓት ዝገጥፍ ከብያዩ ነታ ዳራት ኣብ ወብሊ ሰላሳተ ወርሒ ምስ ዝርኽቡ ኣብ መምለኒ፣ ማእኸና ክኸብ 70 ሚልዮን ዶላር ዝገድኡ ጉጉዖ ክቐልጹ እዩ። እቲ ከብያዩ ኣብ ሃርወይ ብኸራይ ዘምጽኦ ዝተራቐቐ ናይ ቋህስ ቱክሮሎጂ ዝምቐት ዘበደብ፣ መርከብ ናብ ደቡባዊ ሆንዳዊ ወቅያኖስ ብምልኣኹ ነቲ ናይ ምድላይ ስራሕ ኣብ መፋርቕ ናይዚ ወርሒ ዚኸፈምሮ ምናኡ ኣፍላጡ ኣሉ። እቲ ከብያዩ ወሲኹ፣ እታ መርከብ ድሮ 65 ክሊሳት ሐዘ ኣብ ፊላማ ናይዚ ወርሒ ዚኸብ ደቡብ ኣፍሪቃ ተጠላ ናብቲ ቦታ ተምርክ ነምላ ተባረ። እብርሃኖ ናይታ ዳራት ምድላይ ክኸብ 6 ሺሕ ሜትሮ (6 ኪሎ ሜትር) ክጠልቁ ዝኸለሉ - ዝተራቐቐ ነሚራን ካልኣ ናይ ቋህስ ቱክሮሎጂን

ገዙገዮመሉም ሽሞጉት ጠላቅቲ
 ርቦታት'ውን ጸዲና ከሞዝ እቲ ከጣይ
 ኣመልኪቲ።

ብሚረት ኣጃንክ ፍራንክ ፕሪኔ እቲ ከብያ ነቲ 'ቡን 777' ዝዩነቲ ኣራት ንሚርከብ ኣብ ኣሲታት 25 ሺኦ ትርብዲት ከሎ ሜተር ዝጸፍቲ ሚዮት ሆንዲ ወቅያኖስ ዳህስ ከደድኦ እዩ። ኣብ ወብሚት ቀማይ ዝደህሎ 5 ሺኦ ትርብዲት ከሎ ሜተር እንት ረኽቦ፡ 20 ሚልዮን ዶላር ክቐጥል እዩ። ኣብ መወጃቲ ወይ ወጃኢ ካብቲ 25 ሺኦ ትርብዲት ከሎ ሜተር ምስ ዝረኽብ ደማ እቲ ዝወገ 7ንዶ ክኮበ 70 ሚልዮን

ዶ/ር ከበደህ ገብረ፡፡

ኑሱ ዳራት ምርጥበ ተጀሚሩ ዝጠረፈ ብዛውነቱራልዮ ዝመርሱን 120 ሺሕ ትርብዲት ከሉ ሚኒር ሰፍላት ዝጠረፈን ናይ ምድላይ ሰርሒት፡ ወጽኢት ምስ ተሰደን ኣብ ቀዋምይ ወርሒ ናይ ዝካሄረ ዓመት ነሙ ዝዘቐረጸ ይፍለጥ።

ገብረት መገዳ አዳር ማእከሪያ ገብረት-
ዱሪት 'MH370': ኣብ መጋቢት 2014
መብክነትኡም ቻይናውያን ዝኾኑት 239
ጌሮን ኣላፊራ ካብ ኳላ ለምዮር ናብ
ቦይጂንግ እናምርሒት እንኳሉያ ሰባቱ
ብዘይተገረ ምክንያት ሃንደቡ ካብ
ራዳር ተሰዋሪ።

ኢራን፡ ንኣሰጋገርቲ ‘ሓሸሽ’ ብሞት ምቕዳስ ሓዲጋቶ

እስከሚገባ ፊትብላክ አራት ኣብ ምኻቢጋ ሓሸኻ ክጥፉ ንክተረኽቡ ገበፎታታ ብሞኑ ዘፋጸሙ ሕጊ ክትክሉሉ ምዃና ኣፍሊጣ።

ሳህገማት ሰብማዚ ሕጊታ ሃገር ኣብ
ዝበዎ ተባራታ፡ እቲ ዝገኛሉ ሕጊ
ተኸለሉ ተግባራዊ ክኸውን ምስ ጀመሩ
ኣብ ኣብዮተ ማሕበራት ተቋርጦ ማሕበራት
ዝገበዩም ዘሉ ኣሳታብ 5 ሺሕ ገበጽታብ፡
ናይ ሞት መቐጻጸዮም ናብ ናይ ሕልፊት
ማእረጅ ክሰግረሉም ከምዘገኛሉ
ተባራታ፡ ብመሰረት ተባራታኡም እዮም

ገጭት ተፈረደም ገደንሐ ገበየታት ስድመኣም ነብ 20 ክብ 30 ኩይገጽ ኣሉት 90% ክብሉዮም ንፊለማ ግዜ ኣብቲ ገበን ገዢኻብ እዮም፡ ኣብ ጉዳይ ሰብኣዊ መሳካት ንክሰቅ ኢና ገዘለ ኣህጉራዊ ማሕበራት፡ ነቲ ኢራን ወሲዶቶ ዘለ ስንሞቲ ብኣገብ ተቅብሊናና ኣለዉ፡

ኢራቱ ነዩም ዘላዉዋ ካብ ሙሩርሳ ወጺኢ ኣብ ዝገኝ ካልኣ ዝተፈለየ ገዢ ብዘኾነ ዘቐጸራ ሕጋዊና ኣብ መጻኢ ካብቲ ኣላብ ካም ዘላዉ

አተገቢሃ አሉ፤ እንተኹኑ ብላሸውና ንዝተቐየገገሉ ገበያታት ብሎት ምቕዳስ ክትቅጽሉ ምዃና ኣናሲጣ፡ ብመሳረት ጽብዓብ ቢቢሲ፡ ኣቐዳሙ ክሰራተሉ ዝጸንሐ ዝጥቂ ሕሲታ ሃገር፡ ነብ 30 ግራም ንሰሊ ካላይን ሐዘቱ ዝተረፈነበ ሰብ ብሎት ዘቐዳሶ እዩ ነይሩ። ድሕሩ ግን እቲ ዓቕን ነብ 2 ክሉ ግራም ንፊሊ ነሆ ዝኸውን ተገይሩ፤ ኣራጉ ነብ 1988 ንደረሰ ዛቲ ኣሲታት 10 ሺሕ ገበያታት ብሎት ቀጸ.9 ነሆ ዘላ ጽብዓት የመልክቲ።

ተረኛ ፋርማሲ

ቤት መሸጣ መድሃኒት ምሕረት

007

12/1/2018

785

ጎድና መራብ ቁ.18 ከባቢ ካምፖሪሎ

ቁ. ፬፻፱.

124151

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን አገልግሎት ትላብ

Φ.Γ.Λ.Ε.Σ 127565